

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 22 lutego 2007 r.

Nr 48

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ:

520 – Rady Miejskiej w Wołowie z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie przyjęcia Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Wołów 3375

520

UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ W WOŁOWIE

z dnia 25 stycznia 2007 r.

w sprawie przyjęcia Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Wołów

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, Rada Miejska w Wołowie uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Wołów”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wołów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ

DANUTA JELEC

Załącznik do uchwały Rady Gminy
Wołów z dnia 25 stycznia 2007 r.
(poz. 520)

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY WOŁÓW

SPIS TREŚCI

- I. WPROWADZENIE
- II. UWARUNKOWANIA OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI
 1. Podstawy prawne
 - 1.1. Gminny Program Opieki nad Zabytkami a ustawa o ochronie zabytków
 - 1.2. Narodowa Strategia Kultury
- III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO GMINY
 1. Rys historyczny
 2. Najciekawsze zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Wołów
- IV. FORMY OCHRONY ZABYTKÓW W GMINIE WOŁÓW
 1. Rejestr zabytków
 2. Gminna ewidencja zabytków
 - Ewidencja zabytków nieruchomości
 - Ewidencja zabytków ruchomych
 - Ewidencja stanowisk archeologicznych
 3. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
 4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wołów
- V. GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI A AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO
- VI. ANALIZA SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
 1. Słabe i mocne strony środowiska kulturowego gminy Wołów
 2. Ocena szans i zagrożeń środowiska kulturowego gminy Wołów
 3. Wyniki analizy SWOT
- VII. KONTEKST PROGRAMOWY
 1. Założenia programowe
 2. Cele i zadania
 3. Wdrażanie programu
 - 3.1. Narzędzia
 - 3.2. Źródła finansowania
- VIII. MONITORING I OCENA ANALIZ PROGRAMOWYCH
- IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE
- X. SPIS LITERATURY

I. WPROWADZENIE

Dziedzictwo kulturowe to duchowo materialny dorobek poprzednich pokoleń, będący nie tylko podstawą naukowej wiedzy o przeszłości człowieka i jego kultury, ale również źródłem tożsamości narodowej każdego kraju, regionu czy miejsca.

Niejednokrotnie dobra kultury stają się inspiracją dla wielu artystów, budzą szereg doznań emocjonalnych i estetycznych, indywidualnie oddziałując na psychikę człowieka.

Mieszkańcy każdej polskiej wsi, gminy czy miasteczka, nierzadko nie zdają sobie sprawy, w mniejszym lub większym stopniu, iż są spadkobiercami cennego bogactwa kulturowego.

Tymczasem ochrona dóbr kultury zadeklarowana została jako konstytucyjny obowiązek Państwa, które musi zapewnić przekazanie tych dóbr przyszłym pokoleniom (art. 5 Konstytucji RP: „Rzeczypospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego...”, a także stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.”).

W obliczu powszechnego zjawiska pogarszającego się stanu zabytków oraz niskiej świadomości społecznej na temat wartości historyczno-kulturowych niezbędne jest podjęcie strategicznych działań na rzecz ratowania narodowego dziedzictwa. Stwierdzenie to stało się przesłanką do opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Dokument ten stanowi fundament dla podjęcia działań organizacyjno-finansowych mających na celu zapobieganie niszczeniu zabytków, zwiększaniu ich atrakcyjności dla potrzeb społecznych, a także popularyzowanie wiedzy na temat kultury. Aktywne zarządzanie zasobami stanowiącymi materialne dziedzictwo kulturowe staje się istotnym elementem polityki kulturalnej Gminy. Właściwa opieka nad zabytkami stwarza bowiem perspektywę pojawienia się nowych miejsc pracy, zwiększając konkurencyjność regionu w sferze gospodarczej i ekonomicznej.

II. UWARUNKOWANIA OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI

1. PODSTAWY PRAWNE

1.1. Ustawa o ochronie zabytków

Gminny Program Opieki nad zabytkami został przygotowany w oparciu o założenia zawarte w Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Dokument wprowadza pojęcie ochrony i opieki nad zabytkami. Obliguje również organy administracji publicznej do działań umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, a w szczególności:

- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- zapobieganie udaremnianiu niszczenia i niewłaściwemu korzystaniu z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrola stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz kształtowaniu środowiska.

W artykule 5 czytamy:

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczenia dla historii i kultury.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przewiduje również następujące formy i sposoby ochrony zabytków:

- 1) wpis do rejestru zabytków (prowadzony przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków);
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Treść ustawy określa zasadnicze cele krajowych programów opieki nad zabytkami, jakie powinny uwzględnić w swoich opracowaniach odpowiednio gminne programy.

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagą ekologiczną;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzanie do poprawy stanu ich zachowania;

- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych, oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

1.2. Narodowa Strategia Kultury

Przedstawione w programie wybory strategiczne zgodne są z następującymi kierunkami określonymi w Narodowej Strategii Kultury na lata 2004–2013:

- aktywne zarządzanie zasobami stanowiącymi materialne dziedzictwo kulturowe. Działania realizowane w ramach priorytetu mają na celu materialną poprawę stanu zabytków, ich adaptację i rewitalizację oraz zwiększenie do nich dostępności mieszkańców, turystów i inwestorów;
- realizacja działań pozwalająca na zwiększenie atrakcyjności regionów, a także wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym;
- edukacja i administracja na rzecz ochrony zabytków i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO GMINY

Gmina Wołów położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego. Obejmuje obszar pomiędzy rzeką Odram (opływającą gminę od strony południowej i zachodniej), a Wzgórzami Wińskimi i Strupińskimi po stronie wschodniej.

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 33 110 ha, co stanowi ok. 49% całkowitej powierzchni powiatu, a 1,7% powierzchni województwa. Sieć osadniczą gminy tworzą: miasto Wołów oraz 37 sołectw. Miasto jest lokalnym centrum administracyjnym, w którym znajduje się siedziba władz gminy i powiatu wołowskiego. Ogólna liczba mieszkańców to 22 570 osób.

Gospodarka gminy opiera się na przemyśle drzewnym, metalowym, budowlanym, transporcie, rzemiośle i handlu. Władze samorządowe tworzą warunki do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, co doceniają również inwestorzy zagraniczni.

Mapa Gminy

1. Rys historyczny:

Archeologiczne prace wykopaliskowe potwierdzają osadnictwo na ziemiach wołowskich w bardzo odległej przeszłości. Źródłowa dokumentacja miasta pochodzi z początków XIII wieku. Jego historyczne losy wkomponowane są w dzieje Piastowskiego Śląska, okres panowania czeskiego, habsburskiego i pruskiego. Lata pokojowego budownictwa przerywane były licznymi na tych ziemiach wojnami, niestety były też klęski żywiołowe.

Mimo poważnych zniszczeń wojennych w 1945 r., przybywający przeważnie z dawnych polskich Kresów Wschodnich osadnicy zdołali stosunkowo szybko przywrócić miasto do życia. Odbudowano domy mieszkalne, gmachy i obiekty użyteczności publicznej, infrastrukturę techniczną; odrestaurowano zabytkowe budowle, w tym kościoły, Ratusz oraz ocalałe fragmenty zabytkowych murów obronnych.

Friedrich Bernhard Werner (L. Abb. 3):
Plan von Wołów.
Das geschlossene Stadtbild zeigt alle Häuser noch mit dem Giebel zum Ring.

2. Najcenniejsze zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Gminy Wołów:

W gminie Wołów znajduje się wiele zabytkowych obiektów kultury materialnej (996 obiektów, w tym 136 w Wołowie).

Najważniejsze obiekty zabytkowe o istotnym znaczeniu dla regionu wpisano do rejestru zabytków, który na terenie gminy (województwa) prowadzi Wojewódzki Konserwator Zabytków. W rejestrze tym zostało łącznie wpisanych 43 obiektów, w tym: kościoły, cmentarze, pałace, dwory, zamki, zabudowa folwarczna i parki.

Z uwagi na czas powstania, wartości stylowe oraz historyczne do szczególnie cennych budowli na terenie gminy Wołów należą:

a) wśród zabytków nieruchomości*:

*(def. Zabytek nieruchomy:

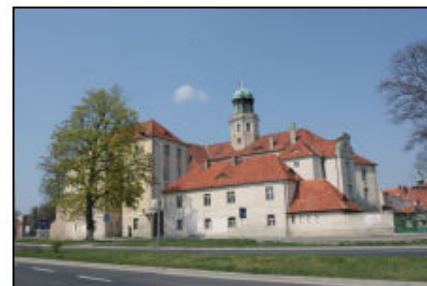
Nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością, stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, którego zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadane wartości historyczne, artystyczne lub naukowe.)

Dzieła budownictwa rezydencjonalnego:

- **Zamek piastowski w Wołowie** – ok. 1 poł. XIV w.:

Został wybudowany przez Henryka III głogowskiego pod koniec XIII w. w miejscu dawnego drewnianego zamku myśliwskiego. Rezydował w nim zarządca okolicznych wsi i dóbr książęcych.

Stanowił siedzibę kasztelana wołowskiego. Na placu przed wejściem głównym znajduje się barokowa figura maryjna na cokole z puttami. Obecnie w zamku mieści się Starostwo Powiatowe.

- **Ratusz w Wołowie** – ok. 3 ćw. XV w.:

Wzniesiony w drugiej poł. XV w. pośrodku kwadratowego rynku. Ma budowę dwukondygnacyjną, wysoko podpiwniczoną, z częściowo zachowanym barokowym sklepieniem kolebkowym. Na osi fasady ratusza, z dwubiegunowymi schodami barokowymi i figurą św. Jana Nepomucena z 1723 r. znajduje się barokowy portal z kartuszem. Obecnie Ratusz jest siedzibą Urzędu Miasta i Gminy.

- pałac w Miłczu – ok. 1910 r.
- pałac w Starym Wołowie – ok. 1880 r.
- pałac w Straszowicach – ok. 2 poł. XIX w.

- pałac w Wołowie
- dwór w Mościcach – ok. 1620 r.
- dwór w Sławowicach – ok. XVII/XIX w.

Dzieła budownictwa sakralnego:

Do najcenniejszych zabytków sakralnych na terenie gminy Wołów należy niewątpliwie:

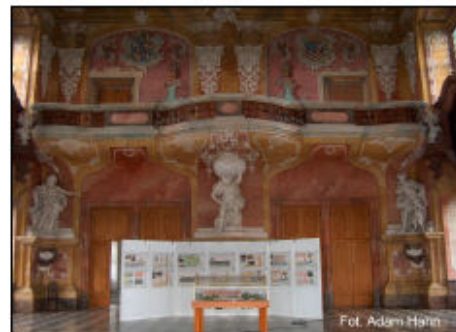
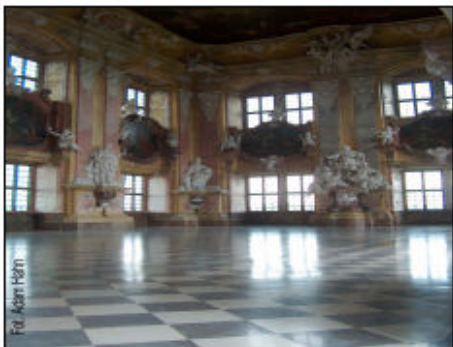
- **zespół klasztorny cystersów w Lubiążu** – ok. 1163 r.

Zabytek ten zasługuje na szczególną uwagę, jako jeden z najciekawszych założeń architektonicznych w Europie. Zespół budowli opactwa cysterskiego, złożony z kościoła klasztornego NMP, klasztoru, pałacu opatów, kościoła św. Jakuba, usytuowany został na wzgórzach wznoszących się około 14 m n.p.m.

Cystersi przybyli do Lubiąża w 1163 r. z Pforty nad Saalą w Turynii. Sprowadził ich książę Bolesław I Wysoki. W latach 1681–1739 dzięki ogromnej zamożności klasztoru powstały nowe obiekty: pałac opatów, klasztor, browar, piekarnia, szpital i wiele innych zabudowań gospodarczych.

W tym czasie gruntownie przebudowano także wnętrze kościoła Najświętszej Marii Panny nadając mu wspianą barokową wystrój i wyposażenie. Wnętrze klasztoru wypełniają wspaniałe sale: sala książęca (uważana za najwspanialsze wnętrze barokowe na Dolnym Śląsku), biblioteka, jadalnia opata, refektarz i ponad 300 innych pięknych pomieszczeń zdobionych znakomitymi płótnami wielkiego malarza śląskiego Michała Willmana (nazywanego „Śląskim Rembrandtem”) i rzeźbami Franciszka Mangoldta i Mateusza Steinla.

Sala książęca

Na uwagę zasługują również:

- **Kaplica św. Jana Nepomucena w Lubiążu** – ok. 1727 r.
- **Kościół MB Różańcowej w Mościcach** – ok. 2 poł. XV w.
- **Kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus** – ok. 2 poł. XVII w.
- **Dzwonnica cerkwi w Starym Wołowie** – ok. 1707 r.
- **Kościół św. Mikołaja w Stobnie** – ok. XV/XVI w.

zdj.1

zdj.2

- **Kościół ewangelicki pw. św. Wawrzyńca** – ok. 1400 r. (zdj. 1)
- **Kościół pw. św. Karola Boromeusza w Wołowie** – ok. 1712-26 r. (zdj. 2)

Przy każdym zespole rezydencjonalnym zachowały się zespoły zieleni:

parki i ogrody (w większości z nich dyspozycja przestrzenna została przekształcona):

- park pałacowy w Miłczu ok. 1910 r.
- park dworski w Mojęcicach – ok. 1900 r.
- park dworski w Sławowicach – ok. XVIII, XIX w.
- park pałacowy w Starym Wołowie – ok. XIX w.
- park pałacowy w Straszowicach – ok. XIX w.
- park dworski w Uskorze Wielkim – k. XIX w.

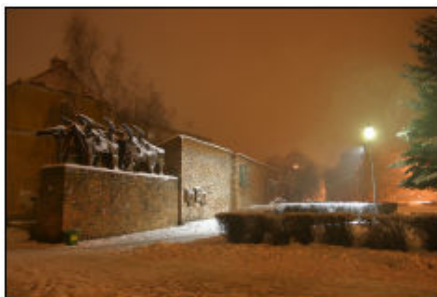
Obiekty związane z techniką reprezentowane przede wszystkim przez XIX-wieczne i pochodzące z początku XX w.

Wśród nich najwartościowsze to:

- dworzec kolejowy w Wołowie – ok. pocz. XX w.

❖ Zabytki przemysłowe:

- wiatrak-paltrak, ob. młyn elektryczny z XIX/XX w., droga nr 61 przy wyjeździe do Brzegu Dolnego
- komin piekarni w Straszowicach – ok. 2 poł. XIX w.
- spichlerz w Pieruszy – ok. poł. XIX w.
- spichlerz z kieratem w Mojęcicach – ok. XIX w.
- gorzelnia w Moczydlnicy Dworskiej – ok. XIX w.
- starożytny ośrodek produkcji żelaza w Tarchalicach – II–III w.

Dzieła obronne – reprezentowane przez zespoły fortyfikacji:

- **Mury miejskie miasta Wołów** ok. XIV–XV w.

Ceglane mury obronne pochodzą z pierwszej połowy XV w. Były one wzmocnione basztami i chroniły miasto przed najeźdźcami. W dolnej części mury były wybudowane z kamienia polnego, w górnej części z cegły. Fragmenty murów o układzie gotyckim, sięgające wysokości 5 metrów, przetrwały do dnia dzisiejszego.

Zabytkowe cmentarze:

- Cmentarz ewangelicki w Moczydlnicy Dworskiej – ok. 1804 r.
- Cmentarz katolicki przy ul. Piłsudskiego w Wołowie – ok. XVII w.
- Zespół cmentarny GANCARZ w Wołowie – ok. 1920 r.
- Dawny cmentarz ewangelicki w Garwole – 2 poł. XIX w.
- Cmentarz katolicki w Krzydlinie Wielkiej – XVI–XIX w.
- Dawny cmentarz ewangelicki w Mojęcicach – XV w.

Obiekty zabytkowego zespołu miejskiego miasta:

Obejmują one grupy zabudowań genezą sięgające czasów prehistorycznych, a wykształcone ostatecznie w średniowieczu.

STAN UTRZYMANIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH

Większość zabytkowych obiektów mieszkalnych na terenie Gminy jest w złym stanie. Przez wiele lat nie przeprowadzano w nich systematycznych remontów, brakowało funduszy na dostosowanie ich do standardów współczesnych.

Zespoły sakralne i budowle użyteczności publicznej są na ogół dobrze utrzymane. W złym stanie jest natomiast większość zespołów dworsko-pałacowych i zespołów zabytkowej zieleni. Wykorzystane przez długi czas niezgodnie z funkcją lub pozostające bez zagospodarowania wymagają rewaloryzacji oraz zmiany sposobu użytkowania. Układy założenia parkowych są często nieczytelne.

Zabudowania zagród wiejskich są w dużej mierze zaniedbane i zdewastowane.

W złym stanie technicznym są zabytki przemysłu i techniki.

b) Zabytki ruchome*:

*** def. Zabytki ruchome:**

Rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych będąca dziełem człowieka lub związaną z jego działalnością, stanowiącą świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, którego zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadane wartości historyczne, artystyczne lub naukowe.

W ewidencji zabytków ruchomych na terenie gminy Wołów znajdują się 44 obiekty, z czego większość to wyposażenie i detale architektoniczne kościołów, kaplic, kamienic, Zamku Piastowskiego, Ratusza wołowskiego, a także nagrobki zabytkowych cmentarzy.

c) Zabytki archeologiczne*:

***def. Zabytek archeologiczny:**

zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kultur i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Gmina Wołów jest jednym z najsilniej nasyconych substancją archeologiczną rejonów województwa dolnośląskiego. Notuje się tu bowiem 960 stanowisk archeologicznych, z których większość zawiera 2–5 tzw. faktów osadniczych. Do tego należy dodać ponad 100 różnego rodzaju znalezisk.

Jak wynika z badań archeologiczno-historycznych największe nasilenie osadnictwa związane jest kulturą łużycką, przeworską, a także z okresem wczesnego i późnego średniowiecza.

Postulujemy o objęcie ochroną liczne cmentarzyska kultury łużyckiej, które są niszczone w toku nielegalnej działalności.

Większość stanowisk archeologicznych jest niszczonych intensywnym procesem erozji gleb na terenach rolniczych, gospodarką leśną, budownictwem i eksploatacją kruszywa.

d) Krajobraz kulturowy*:

***def.: Krajobraz kulturowy:**

Fizyczne, obserwowalne wzrokowo wyrażenie kultury ludzkiej na powierzchni ziemi, łączącej elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego. Jest wynikiem przekształcenia krajobrazu naturalnego przez grupę kulturową i nakładania elementów kulturowych różnego wieku.

Spośród wielu instrumentów chroniących krajobraz kulturowy na terenie gminy Wołów funkcjonują następujące formy jego ochrony:

- 1. Strefy ochrony konserwatorskiej** – zamieszczone w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego. Wyznaczone strefy chronią i kształtują krajobraz w taki sposób, aby umożliwić zachowanie atrakcyjnych widoków i panoramy miasta. Osiąga się to poprzez harmonijne kształtowanie zabudowy, badanie wpływu nowych inwestycji na percepcję krajobrazu kulturowego, zachowanie wszystkich zespołów przyrodniczych, zachowanie wszystkich punktów, ciągów i płaszczyzn widokowych.
- 2. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe** – w większości stanowiące otoczenie dawnych założeń pałacowych w postaci zabytkowych parków.

Na terenie gminy istnieje 8 takich założeń, które zostały wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

Miłcz	Park pałacowy	wpis nr 437/W z dn. 13.04.1979
Moczydlnica Dworska	Park dworski	wpis nr 439/W z dn. 13.04.1979
Mościce	Park dworski	wpis nr 446/W z dn. 13.04.1979
Pełczyn	Park dworski	wpis nr 471/W z dn. 29.11.1980
Sławowice	Park dworski	wpis nr 452/W z dn. 28.06.1979
Stary Wołów	Park pałacowy I	wpis nr 445/W z dn. 13.04.1979
Straszowice-Lokietkowo	Park pałacowy	wpis nr 664/W z dn. 09.05.1992
Uskorz Wielki	Park dworski	wpis nr 438/W z dn. 13.04.1979
Wołów	Zespół pałacowy z ogrodem drzewnym	wpis nr 677/W z dn. 25.02.1993

3. Park krajobrazowy Doliny Jezierzycy

Utworzony w celu zachowania wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych w obrębie sieci rzecznej Jezierzycy. Założenie służy również popularyzacji i upowszechnianiu walorów obszaru prezentujących szerokie spektrum środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Dominującym elementem krajobrazu Parku są lasy (ok. 65% obszaru), w których króluje bór sosnowy świeży, bór trzęślicowy, bór mieszany, kwaśna dąbrowa, grąd, łęg olszowo-jesionowy (chroniony dyrektywą Siedliskową Unii Europejskiej) i ols.

Tereny parku są to w większości obszary słabo zaludnione, stosunkowo nienaruszone przez człowieka, stanowiące doskonałe siedlisko dla rozmaitej flory i fauny. Rośnie tu 37 gatunków prawnie chronionych roślin, żyje 38 gatunków ssaków, m. in. borsuki i bobry, występują 23 gatunki ryb oraz około 190 gatunków ptaków, w tym około 135 lęgowych.

Założenie prezentuje również ciekawe walory kulturowe, reprezentowane przez cenne zabytki architektury i budownictwa. Zwiedzając teren parku podziwiać możemy osadę kultury łużyckiej sprzed 2700 lat w Wodnicy, grodzisko z okresu kultury łużyckiej koło Kretowic (IX–XI w.). Warte uwagi są również: kościół pw. św. Marii Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej (pocz. XI w.), cysterski zespół poklasztorny w Lubiążu oraz gotyckie, barokowe i klasycystyczne zabytki miasta Wołów. Wtopione w malowniczy krajobraz wzgórz morenowych przydrożne drewniane krzyże oraz murowane kapliczki w okolicach Kretowic i Krzydliny Wielkiej przyciągają urokiem każdego przechodnia.

IV. FORMY OCHRONY ZABYTKÓW W GMINIE WOŁÓW

1. Rejestr zabytków

Najważniejsze obiekty zabytkowe o istotnym znaczeniu dla regionu wpisane są do rejestru zabytków, który na terenie gminy (województwa) prowadzi Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Wszelkie działania dotyczące tych obiektów winny być prowadzone w oparciu o wytyczne właściwego oddziału Służby Ochrony Zabytków. W rejestrze tym zostało łącznie wpisanych 43 obiektów, w tym: kościoły, cmentarze, pałace, dwory, zamek, zabudowa folwarczna i parki.

Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z urzędu, bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.

W trybie określonym w ustawie do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycja tego zabytku.

- **Ewidencja zabytków ruchomych**

Większość obiektów objętych ewidencją zabytków ruchomych na terenie gminy Wołów stanowi wyposażenie i detale architektoniczne obiektów sakralnych, ale także nagrobki oraz krzyże nagrobne cmentarzy gminnych. Łącznie w wykazie ewidencyjnym znajduje się 44 obiekty.

Wojewódzki Konserwator Zabytków może wydać decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

- **Ewidencja stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków**

tzn. obszarów lub miejsc, na których dokonano odkryć lub znalezisk zabytków archeologicznych. Na terenie gminy Wołów stwierdzono łącznie 46 stanowisk archeologicznych, z największą ilością w miejscowości Prawików (17).

2. Gminna ewidencja zabytków nieruchomych

Stworzona na podstawie konserwatorskiego spisu zabytków architektury i budownictwa. Ewidencją objęte są wszystkie obiekty i zespoły obiektów nieruchomych o istotnych, lokalnych walorach historycznych i kulturowych (powstałych przed 1945 r.). Prowadzona jest zgodnie z obowiązkiem Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 22 pkt. 4). Niniejsza ewidencja ma formę zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych, uzupełnianych i weryfikowanych na bieżąco.

Z terenu gminy Wołów ewidencją objęto łącznie 812 obiektów zabytkowych, w tym w miejscowości:

Lp.	Miejscowość	Ilość obiektów
1	2	3
1.	Boraszyn	3
2.	Bożeń	10
3.	Dębno	13
4.	Domaszków	10
5.	Garwół	15
6.	Golina	3
7.	Gródek	11
8.	Krzydlina Mała	26
9.	Krzydlina Wielka	32
10.	Lipnica	11
11.	Lubiąż	65
12.	Łazarzowice	3
13.	Łososiwice	16

cd. tabeli

1	2	3
14.	Mikorzyce	4
15.	Miłcz	7
16.	Moczydnica Dworska	11
17.	Mojęcice	36
18.	Nieszkowice	13
19.	Pawłoszewo	4
20.	Pełczyn	20
21.	Pierusza	3
22.	Piotroniowice	18
23.	Prawików	14
24.	Proszkowa	13
25.	Rataje	14
26.	Rudno	13
27.	Siodłkowice	6
28.	Sławice	10
29.	Stary Wołów	25
30.	Stęszów	13
31.	Stobno	26
32.	Straszowice – Łokietkowo	5
33.	Straża	2
34.	Tarchalice	21
35.	Uskorz Mały	6
36.	Uskorz Wielki	5
37.	Warzęgowo	12
38.	Wołów	278
39.	Wrzosy	5
40.	Zagórzycze	9

RAZEM: 812 obiektów

(patrz: Gminna Ewidencja Zabytków – zbiór kart adresowych przechowywanych w Urzędzie Miasta i Gminy Wołów).

3. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

W dniu 25.03.2004 r. uchwałą nr XVIII/126/04, XVIII/127/04, XVIII/128/04, XVIII/129/04

20.05.2004 r. uchwałą nr XX/142/04, XX/143/04

30.06.2004 r. uchwałą nr XXI/150/04, XXI/151/04, XXI/152/04

29.10.2004 r. uchwałą nr XXVI/186/04 uchwalono Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Wołów.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego w ramach przyjętej polityki przestrzennej przewiduje podjęcie działań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego gminy. Wśród nich znajdują się m.in.:

- kompleksowe działania ochronne i rewitalizacyjne, łączące ochronę środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego;
- ustalenia planu chronią również grupy obiektów oraz terenów objętych ochroną konserwatorską i są to:
 - obiekty wpisane do rejestru zabytków,
 - obiekty wpisane do wykazu zabytków architektury i budownictwa,
 - stanowiska archeologiczne.

Wszelkie działania inwestycyjne związane z ww. obiektami oraz prowadzenie wszelkich prac modernizacyjnych należy odbywać w oparciu o wytyczne WKZ.

Projekt planu ustala również na obszarze Gminy strefy ochrony konserwatorskiej oraz zapisy dotyczące ochrony stanowisk archeologicznych:

Strefa „A” – szczególnej ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszar, na którym elementy układu przestrzennego miejscowości lub jej części, tzn. rozplanowanie, zabudowa oraz związany z nimi teren i krajobraz zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym, a także teren wpisany do rejestru zabytków. Jest to obszar szczególnie ważny pod względem przekazu historycznego i kulturowego. W strefie tej obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową oraz konieczność opracowania planu szczegółowego rewitalizacji.

Strefa A wyznaczona została w następujących miejscowościach:

Wołów, Lubiąż, Łososiowice, Uskorz Wielki, Pełczyn, Miłcz, Sławowice, Mojęcice, Stobno, Krzydłina Mała, Krzydłina Wielka, Moczydlnica Dworska, Stary Wołów.

Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary, w których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości lub jej części, tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej.

Powyższa strefa wyznaczona została w następujących miejscowościach:

Gliniany, Lubiąż, Prawików, Rataje, Zagórzycy, Wołów, Lipnica, Łososiowice, Piotroniowice, Nieszkowice, Pełczyn, Siodłkowice, Stęszów, Straża, Warzęgowo, Miłcz, Sławowice, Garwół, Mojęcice, Stobno, Krzydłina Mała, Krzydłina Wielka, Bożeń, Golina, Moczydlnica Dworska, Stary Wołów, Wrzosey, Tarchalice, Boraszyn, Wodnica.

Strefa „K” ochrony konserwatorskiej, obejmująca tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową lub obszary o wyglądzie ukształtowanym w wyniku działalności ludzkiej.

Objęte nią zostały miejscowości: Gliniany, Lubiąż, Prawików, Nieszkowice, Stęszów i Dębno.

Strefa „E” – ochrony ekspozycji układu zabytkowego, obejmująca obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych.

Ustalona została dla miejscowości: Wołów (strefa ekspozycji zamku przy ul. Trzebnickiej – terenu KG 9), Mojęcice, Stobno, Wrzosey, Tarchalice, Boraszyn, Wodnica.

Strefa „W” – ochrony relikwów archeologicznych, obejmująca tereny o rozpoznanej zawartości stanowisk archeologicznych podlegających ochronie konserwatorskiej, charakteryzujących się własną formą krajobrazową, wyróżniającą się rzeźbą terenu. Obiektami tymi mogą być: grodziska wraz z otaczającymi je fosami, cmentarzyska kurhanowe lub pojedyncze kurhany, fortalicje, groble itp.

Strefy W wyznaczono w następujących miejscowościach:

Gliniany, Kretowice, Krzydłina Mała, Lubiąż, Łososiowice/Piotroniowice, Mojęcice, Pawłoszewo, Piotroniowice, Stobno, Tarchalice, Uskorz Wielki, Warzęgowo, Wodnica/ Tarchalice, Wołów, Wrzosey, Tarchalice, Boraszyn, Wodnica.

Strefa „OW” – obserwacji archeologicznej, obejmująca obszary o domniemanej zawartości ważnych relikwów archeologicznych w obrębie wsi o średniowiecznej metryce, potwierdzonej w źródłach historycznych (pisanych). Strefą OW objęte są następujące miejscowości:

Gliniany, Lubiąż, Prawików, Rataje, Zagórzycy, Wołów, Lipnica, Łososiowice, Piotroniowice, Uskorz Mały, Uskorz Wielki, Gródek, Łazarzowice, Nieszkowice, Pawłoszewo, Pełczyn, Pierusza, Proszkowa, Siodłkowice, Stęszów, Straża, Warzęgowo, Dębno, Rudno, Miłcz, Sławowice, Garwół, Mojęcice, Stobno, Domaszków, Krzydłina Mała, Krzydłina Wielka, Bożeń, Moczydlnica Dworska, Stary Wołów, Wrzosey, Tarchalice, Boraszyn, Wodnica.

W obrębie wymienionych stref obowiązują określone ustalenia mające na celu zachowanie charakteru zabudowy oraz skuteczną ochronę historycznych układów i założeń urbanistycznych.

Obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji z zachowaniem obecnej i projektowanej funkcji obiektu.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zawiera także zapisy dotyczące ochrony krajobrazu kulturowego:

- ❖ nowa zabudowa powinna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły zabudowy przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywać formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej, nie może dominować nad zabudową historyczną;
- ❖ wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne;
- ❖ dla terenów przylegających do granic cmentarza należy przyjąć zasadę zagospodarowania zapewniającego właściwą ich ekspozycję;
- ❖ wszelkie inwestycje powinny być w miarę możliwości lokalizowane poza stanowiskami archeologicznymi.

4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wołów z Wytycznymi Konserwatorskimi

W opracowaniu podjęto m.in. rozpoznanie i analizę aspektów dotyczących środowiska kulturowego, a w szczególności:

- ❖ rozpoznanie wartości kulturowych obiektów i zespołów urbanistycznych gminy,
- ❖ analizę istniejących uwarunkowań geograficzno-krajobrazowych wpływających na obecny krajobraz gminy,
- ❖ wykaz stref i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie przepisów szczególnych (stanowiska archeologiczne kolidujące z planowaną zabudową, założenia parkowe) posiadających wpis do rejestru zabytków WKZ,

- ❖ wykaz obszarów proponowanych do objęcia ochroną konserwatorską na terenie gminy, uwzględnionych w planie zagospodarowania przestrzennego Gminy, zamkniętych strefami:
 - strefa A** – szczególnej ochrony konserwatorskiej
 - strefa B** – ochrony konserwatorskiej
 - strefa K** – ochrony krajobrazu kulturowego
 - strefa E** – ochrony ekspozycji, tereny zielone do zachowania
 - strefa W** – ochrony reliktywów archeologicznych
 - strefa OW** – obserwacji archeologicznej.
- ❖ propozycje obiektów do objęcia ochroną konserwatorską,
- ❖ wykaz zabytków architektury i budownictwa należących do konserwatorskiego spisu zabytków oraz lokalizację drzew pomnikowych oraz obszarów chronionego krajobrazu.

W ramach opracowania studium w wyszczególnionych rozdziałach zawarte zostały ogólne zalecenia konserwatorskie dotyczące:

- ustaleń konserwatorskich dla obszarów i obiektów proponowanych do objęcia ochroną,
- ustaleń dla obiektów należących do konserwatorskiego spisu zabytków architektury i budownictwa,
- ustaleń dla zespołów zieleni chronionej parków i ogrodów,
- ustaleń dla cmentarzy,
- ustaleń dla obszarów leśnych,
- ustaleń dla zabytkowych szpalerów i alei,
- ustaleń dla chronionych układów komunikacyjnych,
- ustaleń konserwatorskich dla poszczególnych miejscowości w gminie.

Pozostałe zalecenia konserwatorskie:

1. Należy zachować charakter osadnictwa, zgrupowanego w ograniczonych, zwartych układach. W związku z tym wskazane jest sytuowanie nowej zabudowy w już istniejących układach osadniczych. Wyjątkiem mogą być budowle rezydencjonalne lub inwestycje przemysłowe, magazynowe itp. Należy jednak zwracać uwagę, aby nie niszczyły one walorów widokowych i krajobrazowych gminy.
2. W większości miejscowości zalecane jest zachowanie istniejącego układu dróg. Do obsługi niezabudowanych dotychczas terenów należy wykorzystywać drogi gruntowe, miedzuchy, nawet między po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji. Istotne jest zachowanie utworzonego w naturalnym rozwoju wsi układu komunikacyjnego, a dodawanie nowych elementów winno się odbywać na zasadzie kontynuacji: logicznej i zgodnej z dotychczasowymi zasadami. Wobec powyższego niewłaściwe są „sięgacze” lub „ślepe” uliczki.
3. Na terenach, na których czytelna jest linia zabudowy, należy ją kontynuować przy wprowadzaniu nowej zabudowy. W miejscowościach, gdzie występuje zabudowa zagrodowa, należy kontynuować ten typ zabudowy. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki. Taka zabudowa zupełnie zaburza historyczną strukturę wsi. W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).
4. Ze względu na walory widokowe gminy oraz dotychczasową tradycję budowlaną wskazane jest formowanie zabudowy zgodnie z zasadami:
 - budynki niewysokie, 1-, 2-kondygnacje;
 - kształtowanie na rzutach prostokątów;
 - z dachami stromymi, o kącie nachylenia ok. 45o, dwuspadowymi, symetrycznymi, naczółkowymi lub z wystawkami;
 - operujące drobną formą architektoniczną;
 - zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, elewacje tynkowe lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Dopuszczane są materiały współczesne, np. beton. Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.
5. W miarę możliwości należy zachować funkcje poszczególnych części zespołów podworskich:
 - pałac, dwór – funkcja rezydencjonalna lub inna, pozwalająca zachować obiektowi charakter dominującego ośrodka założenia,
 - folwarki – funkcje gospodarcze lub produkcyjne,
 - majdany folwarczne – place wolne od zabudowy lub innych przegród optycznych, pełniące funkcje gospodarcze,
 - polany parkowe – łąki krajobrazowe bez prowadzenia nasadzeń,
 - ścieżki, drogi – ciągi komunikacyjne,
 - tereny zadrzewione jako naturalne masywy zieleni, zwłaszcza rosnące nad brzegami cieków wodnych.Utrzymywanie historycznych (lub zbliżonych do nich) funkcji tych obiektów umożliwi zachowanie wzajemnych relacji przestrzennych poszczególnych elementów zespołów, co jest jednym z warunków zachowania ich zabytkowego charakteru.

6. Pożądane jest scalenie własnościowe poszczególnych majątków lub folwarków, niezależnie jednak o tego, czy dany folwark należy do jednego właściciela, czy do wielu, należy zachować jego strukturę przestrzenną. W przypadku, gdy zamierza się budowę nowych obiektów na terenie lub w bezpośrednim sąsiedztwie folwarku, należy je tak lokalizować, aby stanowiły one logiczną kontynuację dotychczasowego układu przestrzennego założenia.
7. Na terenie folwarków obowiązują następujące zalecenia konserwatorskie:
 - należy zachować istniejącą zabudowę;
 - rozbiórki obiektów zabytkowych możliwe są jedynie w przypadku stwierdzenia ich złego stanu technicznego i wykonania odpowiedniej dokumentacji historyczno-architektonicznej, całość należy przedstawić i uzgodnić z właściwym WKZ;
 - lokalizowanie nowej zabudowy możliwe jest jedynie w miejscu rozebranych budynków historycznych lub jako logiczna kontynuacja zabudowy folwarcznej;
 - należy zachować w całości majdan folwarczny. Niedopuszczalne jest lokalizowanie na nim nowej zabudowy, wydzielanie działek wysokimi ogrodzeniami, sytuowanie tu zieleni wysokiej lub innych obiektów niszczących przestrzeń majdanu;
 - jeżeli wymieniony powyżej warunek nie jest możliwy do spełnienia, należy zachować jedność – przynajmniej optyczną – majdanu folwarcznego. Niedopuszczalne jest lokalizowanie na nim nowej zabudowy, wydzielanie działek wysokimi ogrodzeniami, sytuowanie tu zieleni wysokiej lub innych obiektów niszczących przestrzeń majdanu;
 - winno się zachowywać zbiorniki wodne, znajdujące się na dziedzińcach folwarcznych.
8. Zaleca się utrzymanie i pielęgnowanie nazw miejscowych, potwierdzonych źródłowo.

V. GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI A AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO

Założenia Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wołów zgodne są z celami rozwojowymi oraz ustaleniami zawartymi w gminnych opracowaniach o charakterze strategicznym:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wołów na lata 2004–2013;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wołów;
- Plan Miejskowy Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołów;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wołów.

VI. ANALIZA SWOT

S – Strengths (silne strony)

W – Weaknesses (słabe strony)

O – Opportunities (szanse, możliwości)

T – Threats (zagrożenia)

Analiza SWOT jest narzędziem diagnostycznym opisującym stan obecny analizowanego obszaru. Składa się z opisu 4 elementów obszaru diagnostycznego:

- jego mocnych i słabych stron – czyli pozytywnych i negatywnych elementów warunków wewnętrznych oraz szans i zagrożeń, będących zewnętrznymi czynnikami pozytywnymi i negatywnymi.

Poniższa analiza ma na celu zdefiniowanie głównego celu oraz celów strategicznych i częściowych dla wytyczenia poszczególnych zadań programu ochrony i opieki nad zabytkami.

1. Słabe i mocne strony środowiska kulturowego gminy Wołów

ŚLABE STRONY

- Brak funduszy na ochronę zabytków.
- Brak zainteresowania budynkami, które są potencjalnymi obiektami zabytkowymi.
- Niedostateczna promocja walorów turystycznych.
- Niedostateczna baza noclegowa.
- Słabe położenie geograficzne względem głównych szlaków komunikacyjnych.
- Słaba edukacja na rzecz dziedzictwa kulturowego.
- Niepromowanie i brak upowszechnienia dobrych wzorców.

MOCNE STRONY

- Cenne walory przyrodnicze oraz liczne zabytki kultury materialnej, sprzyjające rozwojowi turystyki.
- Na ogół dobry stan utrzymania zespołów sakralnych i budowli użyteczności publicznej o charakterze zabytkowym.
- Pozytywna rola kościoła w ochronie zabytków oraz duże zrozumienie dla opieki nad zabytkami ze strony parafii.

- Gmina wyróżnia się bogactwem krajobrazów naturalnych – na jej terenie znajduje się (80 % powierzchni) Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy” o pow. 7953 ha zachowujący bogactwo atrakcji przyrodniczych, historycznych i kulturowych.
- Region postrzegany jako atrakcyjny turystycznie. Na obszarze gminy wytyczone są szlaki turystyki pieszej i rowerowej, które połączone są w system regionalnych tras turystycznych. Do wcześniejszych szlaków pieszych, niebieskiego (archeologicznego), czarnego i zielonego, dołączono szlaki biegnące przez Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy” i tworzące jednocześnie pętlę wokół Wołowa.
- Miasto Wołów i okolice są cenionym miejscem do inwestowania, czego świadectwem jest 1495 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Gospodarka opiera się na przemyśle metalowym, drzewnym, budowlanym, transporcie, rzemiośle i handlu.

2. Ocena szans i zagrożeń środowiska kulturowego gminy Wołów

SZANSE:

- Wsparcie finansowe ze strony gminy przy pracach konserwatorskich w obiektach sakralnych.
- Adaptacja obiektów zabytkowych na cele inne niż kulturalne.
- Uwzględnienie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w programach prorozwojowych gminy.
- Udział funduszy gminnych i unijnych w pracach związanych z ochroną zabytków.
- Otoczenie opieką przez instytucje charytatywne obiektów o charakterze zabytkowym.
- Skuteczna promocja miasta Wołów jako ośrodka gminy.
- Wzrost świadomości zabytku jako produktu turystycznego.
- Nowe systemy informacji. Stworzenie centrum informacji turystycznej, propagującego zapoznanie się dobrami kulturowymi na terenie gminy.
- Poprawa jakości środowiska naturalnego.
- Skuteczność edukacji powszechnej w kierunku poszanowania zabytków i ich prawidłowej ochrony.
- Zatrudnienie ludności lokalnej (tworzenie lokalnych miejsc pracy) w sferze dziedzictwa kulturowego.
- Współpraca z regionami innych państw.
- Kreowanie nowych obszarów i produktów turystycznych.

ZAGROŻENIA:

- Kryzys finansów publicznych.
- Brak funduszy na wykonanie prac konserwatorskich.
- Zagrożenia zespołów zabytkowych związane z utrzymaniem zabytków przez właścicieli: (własność obiektów zabytkowych; właściciel lub użytkownik, który nie jest przygotowany lub zainteresowany utrzymywaniem obiektu. Takim właścicielem dla zespołów pałacowo-parkowych jest Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz Skarb Państwa; istnienie kilku właścicieli lub użytkowników, którzy nie posiadają spójnego programu zagospodarowania obiektu.)
- Niedocenywanie walorów obiektów zabytkowych.
- Użytkowanie parków jako terenów leśnych (brak właściwej pielęgnacji roślinności parkowej, pozyskiwanie drewna z zabytkowego drzewostanu).
- Brak dozoru i prowadzenie rabunkowej wycinki drzew przez miejscową ludność.
- Lokalizacja dużych obiektów w oparciu o zachodnie wzorce bez próby dostosowania formy architektonicznej do miejskiej, historycznej zabudowy.
- Brak rozwiązań komunikacyjnych, zwłaszcza w zakresie transportu ciężkiego, co powoduje niszczenie zabytkowych nawierzchni drogowych oraz zabytków znajdujących się w ich sąsiedztwie.
- Niedostatek mechanizmów promujących działania na rzecz ochrony i rewaloryzacji zabytków.
- Zewnętrzna konkurencja w turystyce i agroturystyce.
- Brak szacunku odrębności lokalnej, etnicznej.
- Zanikająca edukacja estetyczna.
- Zanieczyszczenie środowiska.

3. Wyniki analizy SWOT:

Wyniki analizy SWOT pozwalają na sformułowanie wniosków, będących z kolei podstawą do wyznaczenia celów i zadań programu opieki nad zabytkami:

- 1) gmina Wołów dysponuje bogatymi zasobami obiektów zabytkowych (nieruchomych i ruchomych) oraz unikalnym środowiskiem przyrodniczym.
- 2) Na terenie gminy występuje wysoki stopień degradacji większości obiektów zabytkowych.
- 3) Zapomniane są zespoły pałacowo-parkowe oraz zabytki techniki i przemysłu.
- 4) Mało rozwinięta jest infrastruktura ze względu na słabą promocję walorów turystycznych.
- 5) Ochrona dziedzictwa kulturowego pozostaje na co dzień nieobecną problematyką w powszechnej świadomości społecznej.
- 6) Głównym celem sformułowania Programu powinno być dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów regionalnego dziedzictwa kulturowego.

VII. KONTEKST PROGRAMOWY

Na podstawie art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568) organy samorządowe zobligowane są do sporządzenia na okres 4 lat Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

Program określa kompleksowo niezbędne działania dążące do poprawy stanu zasobów regionalnego dziedzictwa kulturowego, decydującego w znacznym stopniu o zasobach i walorach gminy. Działania te łączą elementy ochrony, konserwacji zabytków z elementami edukacyjnymi oraz promocyjnymi na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego gminy.

Postanowienia ogólne

Ileokroć w niniejszym opracowaniu jest mowa o:

1. ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
2. programie – rozumie się przez to „ Program Opieki nad Zabytkami Gminy Wołów na lata 2006–2009”;
3. gminie – rozumie się przez to gminę Wołów.

Program po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków podlega uchwaleniu przez Radę Miejską, a następnie ogłaszany jest w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

1. Założenia programowe:

Poszczególne zadania zmierzające do poprawy i zachowania stanu zabytków na terenie gminy zostały oparte o przyjęte założenia priorytetowe, formułujące poszczególne cele i zadania do realizacji:

PRIORYTET I: Kompleksowa poprawa stanu zabytków oraz jak najlepsze zachowanie, zabezpieczenie i utrzymanie stanu zabytków oraz ich otoczenia.

PRIORYTET II: Podnoszenie walorów zabytkowych przez wykorzystanie ich w promocji kultury i dla rozwoju turystyki w regionie, a zwłaszcza jako czynnika wpływającego na rozwój gospodarczy regionu.

PRIORYTET III: Promocja i edukacja wśród społeczeństwa, dotycząca ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego.

PRIORYTET IV: Osiągnięcie dobrego stanu bezpieczeństwa zabytkowych obiektów.

2. Cele i zadania:

PRIORYTET I: kompleksowa poprawa stanu zabytków oraz jak najlepsze zachowanie, zabezpieczenie i utrzymanie stanu zabytków oraz ich otoczenia.

CEL I:

- Racjonalne wykorzystywanie gminnych funduszy na prace ratownicze, konserwatorskie i dokumentacyjne na rzecz poprawy stanu zabytków o szczególnych wartościach historycznych.
- Ochrona i zachowanie krajobrazu kulturowego.
- Ochrona zabytkowych cmentarzy oraz renowacja i ochrona miejsc pamięci i martyrologii.
- Rozszerzenie zakresu ochrony obszarów i obiektów cennych ze względów kulturowych.
- Poszukiwanie rozwiązań ekonomicznych dla ochrony zabytków.
- Utrzymanie istniejącej ochrony obszarów o wysokich wartościach przyrodniczo-kulturowych.

ZADANIA:

1. Rewitalizacja centrum Wołowa, zamkniętego historycznym przebiegiem murów miejskich. Określenie niezbędnych prac rewitalizacyjnych obiektów, określenie szacunkowej wartości ich przeprowadzenia.
Głównym celem programu rewitalizacji jest wyprowadzenie obszaru staromiejskiego Wołowa ze stanu kryzysowego drogą usunięcia zjawisk, które spowodowały i nadal powodują jego degradację. Program zmierza do poprawy wizerunku wyznaczonego centralnego obszaru staromiejskiego, a tym samym całego miasta i poprawy jakości życia mieszkańców.
2. Działania zmierzające do zachowania i rewitalizacji zabytkowych obszarów objętych strefami ochrony konserwatorskiej, głównie poprzez skuteczne egzekwowanie prawa budowlanego, w ścisłej koordynacji ze służbami konserwatorskimi – co pozwala na uniknięcie nieprawidłowych remontów, rozbudów lub przekształceń pozbawiających budynki cech stylowych i tym samym degradujących krajobraz kulturowy.
3. Remont barokowej figury maryjnej, przy wejściu do Starostwa Powiatowego w Wołowie.
4. Remont organów w kościołach w Krzydlinie Wielkiej, Warzęgowie i Pełczynie.
5. Prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na terenie zabytkowych parków i cmentarzy.
6. Podjęcie działań zmierzających do uzyskania środków unijnych na kompleksową rewitalizację zabytkowych cmentarzy znajdujących się na terenie gminy.

7. Naniesienie wniosków i opinii w sprawie dalszej kwalifikacji obiektów cennych kulturowo w wojewódzkim rejestrze zabytków.
8. Przekształcenie i waloryzacja obiektów dysharmonijnych w oparciu o przepisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
9. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej stanu zabytków w postaci zbioru kart ewidencyjnych zabytków na terenie gminy:
 - aktualizacja i uzupełnienie bazy danych,
 - dokonywanie przeglądu w terenie,
 - wykonanie dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów,
 - wprowadzenie zmian dotyczących rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów,
 - wprowadzenie zmian dotyczących stosunków własnościowych.
10. Aktywne poszukiwanie gospodarzy i opiekunów zabytków spoza sektora publicznego (znalezienie użytkowników dla obiektów zdegradowanych o wysokich wartościach historycznych i artystycznych).
11. Powiązanie zadań służących ochronie wartości kulturowych ze strategią rozwoju gospodarczego oraz polityką przestrzenną gminy.
12. Dążenie do łączenia wspólnot mieszkaniowych – łączenie nieruchomości spójnych architektonicznie położonych w obrębie Starego Miasta.

PRIORYTET II: Podnoszenie walorów zabytkowych przez wykorzystanie ich w promocji kultury i dla rozwoju turystyki w regionie, a zwłaszcza jako czynnika wpływającego na rozwój gospodarczy regionu.

CEL II:

- Zwiększenie roli zabytków w sferze turystyki i przedsiębiorczości.
- Promocja walorów turystycznych gminy.
- Rozbudowa oferty turystycznej w sektorze usług i obsługi.
- Dla podniesienia atrakcyjności zabytków adaptacja ich na cele inne niż kulturalne.

ZADANIA:

Wykorzystanie skansenów jako atrakcji turystycznej i ośrodków kultury.

Adaptacja obiektów zabytkowych (drewniany wiatrak oraz budynki przylegające), znajdujących się na terenie Lubiąży jako centrum artystycznego, skupiającego dorobek kultury łużyckiej i przeworskiej. Realizacja zadania planowana jest z funduszy spoza sektora publicznego (środowisko artystów wrocławskich).

Ekspozowanie miejsc zabytkowych poprzez ich opisanie i oznakowanie.

Tworzenie ofert turystyczno-rekreacyjnych oraz kulturowych poprzez szerokie udostępnianie wartościowych obiektów historycznych.

Przykładem obiektu zagospodarowanego na cele rekreacyjno-turystyczne jest zespół klasztorny w Lubiążu. Obecnie właścicielem i gospodarzem obiektu jest Fundacja LUBIĄŻ, która za cel główny wyznaczyła sobie remont, adaptacje do nowych potrzeb i przywrócenie do dawnej świetności obiektów klasztoru. Fundacja w ciągu roku organizuje na terenie klasztoru szereg interesujących imprez kulturalnych: piknik cysterski, kwiatowe korso pałacowe, SLOT ART FESTIWAL (międzynarodowa impreza artystyczna dla miłośników szeroko pojętej kultury alternatywnej) oraz bieżące wystawy i koncerty muzyczne.

Makieta prezentująca projekt zagospodarowania zespołu klasztornego w Lubiążu

PRIORYTET III: Promocja i edukacja wśród społeczeństwa, dotycząca ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego.

W procesie ochrony dziedzictwa kulturowego niezmiernie ważna jest mentalność i świadomość społeczeństwa. Jego ochrona w dużej mierze zależy bowiem od przeciętnego obywatela, a nie urzędnika czy profesjonalnego konserwatora.

CEL III:

- upowszechnianie świadomości kulturowej na rzecz dziedzictwa kulturowego poprzez stymulowanie nowych programów edukacji w szkołach;
- kształtowanie postaw promujących działania chroniące zabytki z równoczesnym wskazaniem negatywnych działań degradujących ich wartości;
- prowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony dziedzictwa na wszystkich poziomach szkół;
- promocja gminy w środowisku zagranicznym w ramach współpracy z miastami partnerskimi w Niemczech i Francji;
- promocja dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego i aktywizacja społeczności lokalnych w Dolinie Środkowej Odry, w ramach Programu Partnerstwo Doliny Środkowej Odry.

ZADANIA:

1. Organizowanie wykładów, prelekcji oraz wystaw na temat dziedzictwa kulturowego.
2. Promowanie prawidłowych postaw poprzez inicjowanie wszelkiego typu konkursów szkolnych dotyczących wiedzy o zabytkach gminy oraz organizowanie wycieczek szkolnych, których celem jest poznawanie zabytków.
3. Wspieranie wydawnictw obejmujących zagadnienia związane z historią gminy oraz ochroną dóbr kultury („Monografia Wołowa”, ulotki i biuletyny informacyjne).
4. Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o wymogach w zakresie opieki nad zabytkami.
5. Publikacja materiałów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w prasie lokalnej i na stronie internetowej.

PRIORYTET IV: Osiągnięcie dobrego stanu bezpieczeństwa zabytkowych obiektów.**CEL IV:**

- podjęcie działań wynikających z potrzeb zabezpieczeń przeciwpożarowych, przeciwwłamaniowych oraz zapobieganie klęskom żywiołowym.

ZADANIA:

1. Opracowanie: PROGRAMU OCHRONY ZABYTEKÓW NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWYCH I KONFLIKTU ZBROJNEGO.

3. Wdrażanie programu:**3.1. Narzędzia:**

- ministerstwa,
- instytucje kulturalne, państwowe i samorządowe,
- Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- kościoły,
- organizacje pozarządowe,
- przedsiębiorcy,
- instytucje międzynarodowe,
- instytucje regionalne (Gminne Centrum Informacji),
- inni akceptujący założenia i cele programu.

3.2. Źródła finansowania:

- źródła publiczne (budżet państwa, gminy, środki unii europejskiej),
- źródła prywatne (os. fizyczne, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, kościelne osoby prywatne itp.).

VIII. MONITORING I OCENA REALIZACJI PROGRAMU

1. Z realizacji programu burmistrz sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się Radzie Miejskiej.
2. W okresach 4-letnich dokonywana będzie ocena realizacji programu przedstawiona Sejmikowi Województwa przez Zarząd Wojewódzki w okresie do 12 miesięcy od założeń kolejnego czwartego roku realizacji programu.
3. Ocena będzie dokonywana poprzez określenie stopnia osiągnięcia zakładanych celów.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Rada Miejska, corocznie, w uchwale budżetowej określi wysokość środków przeznaczonych na dotacje wspierające prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru.

X. LITERATURA

1. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r.: *O Ochronie Zabytków i opiece nad Zabytkami*.
2. Krajobraz kulturowy szansa rozwoju w: www.muzeum.ketrzyn.pl
3. A. Komorowska, Wydział Planowania Przestrzennego i Środowiska Technische Universitat: Seminarium pt. „Krajobraz kulturowy w Polsce – dziedzictwo kulturowe i nowa tożsamość”.
4. Narodowa strategia rozwoju kultury: // www.kobidz.plv.
5. Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków: // www.kobidz.pl
6. Opracowanie MSAP, W. Wańkowicz, W. Lachiewicz: Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2004–2008.
7. Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.: *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wołów*.
8. Urząd Miasta i Gminy Wołowie, Wydział Promocji i Spraw Europejskich: *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wołów na lata 2004–2013*.
9. Departament Edukacji i Kultury Urzędu Marszałkowskiego: opracowanie pt. „Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w województwie małopolskim. Projekt”
10. Pracownia Projektowa PLAN, opracowanie pod kierunkiem mgr inż. arch. Joanny Mierzejewskiej: *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wołów*.
11. Mgr inż. arch. J. Maciejowska , mgr inż. K. Maciejowska-Bujak, mgr G. Borowski: *Wytyczne Konserwatorskie do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy*.
12. Pracownia Projektowa PLAN, zespół projektowy pod kier. mgr inż. arch. J. Mierzejewskiej: *Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Wołowa*.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1: Zestawienie finansowych środków Gminy, przeznaczonych na ochronę i konserwację zabytków w latach 2004–2005.

Załącznik nr 2: Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Załącznik nr 3: Wykaz zabytków nieruchomych, objętych gminną ewidencją zabytków.

Załącznik nr 4: Wykaz zabytków ruchomych z terenu gminy, wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Załącznik nr 5: Wykaz zabytków archeologicznych z terenu gminy Wołów, wpisanych do rejestru zabytków.

Załącznik nr 6: Zabytki na terenie powiatu wołowskiego.

Załącznik nr 7: Zabytki na terenie Gminy Wołów.

Załącznik 1. Zestawienie finansowych środków Gminy, przeznaczonych na ochronę i konserwację zabytków w latach 2004-2005

Miejscowość	OBIEKT	Wartość dotacji (zł)	
		Rok 2004	Rok 2005
KRZYDLINA MAŁA	Dom zakonny Misjonarzy Klarctynów		5.000
LUBIĄŻ	Kościół parafialny p.w. św. Walentego Męczennika		3.000
STOBNO (Parafia p.w. św. Mikołaja)	Budynek kościoła w Mojęcicach	19.000	
STOBNO	Kościół rzymsko-katolicki p.w. św. Mikołaja	7.000	15.000
STRUPINA (Parafia rzymsko-katolicka p.w. Niepokalanego Serca NMP)	Kościół filialny w Warzęgowic	5.000	
WOŁÓW (Zakon Sióstr Benedyktynek)	Budynek klasztorny, przy ul. Poznańskiej	2.000	
WOŁÓW (Parafia Greko -katolicka p.w. Opieki NMP)	Świątynia przy ul. J. Piłsudskiego w Wołowie	7.000	
WOŁÓW (Parafia rzymsko-katolicka p.w. św. Wawrzyńca)	Organy XVII wieczne Mistrza M. Kaspariniego		17.000
RAZEM		80.000	

Załącznik 2. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Lp	Adres	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru woj. dolnośląskiego	Data wpisu	Nr działki	Właściciel stan na 14.02.2006	Dokumentacja w Legnicy
1.	Krzydlina Mała	Plebania, przy kościele św. Michała Archanioła, ob. nowicjat	Ok. 1700, p. XX	1769	11-07-1966	280,281	Zakon Klarętyńów	KEB
2.	Krzydlina Mała	Wieża kościoła św. Michała, ob. kaplica cmentarna	Poł XIV, ok. 1667, poł. XVIII	1768	11-07-1966	272	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Michała w Krzydlinie Małej	KEZ
3.	Krzydlina Wielka	Kościół fil. Św. Marii Magdaleny	p. XVI, XIX	1183	10-12-1964	209	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Michała w Krzydlinie Małej	KEZ
4.	Lubiąż	Kościół par. św. Walentego	1734-35	320	18-07-1956	146	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Michała w Krzydlinie Małej	KEZ
5.	Lubiąż	Zespół klasztorny cystersów	1163, 1681-1739	99 319 616/W	03-12-1949 18-07-1956 10-05-1988	579/6	Fundacja Lubiąż	KEB KEZ
6.	Lubiąż	Kościół św. Jakuba	Ok. 1695	98 318	03-12-1949 18-07-1956	579/3	Fundacja Lubiąż	KEB KEZ
7.	Lubiąż	Kościół klasztorny Wniebowzięcia NMP	1 poł. XIV, 1672-75	99 319	03-12-1949 18-07-1956	579/6	Fundacja Lubiąż	KEB KEZ
8.	Lubiąż	Kaplica św. Jana Nepomucena	1727	628	05-03-1960	342	Fundacja Lubiąż	KEZ
9.	Lubiąż	Zespół Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	1902-10	53/A/01	16-07-2001	1062/4 1066/14	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych we Wrocławiu	KEB
10.	Lubiąż	Wiatrak- paltrak, ob. Młyn elektryczny	XIX/XX	969	26-05-1962	71012 71011	Gmina Wołów	KEB KEZ
11.	Łososiówice	Kościół filialny św. Jadwigi	XVIII	687/W	26-07-1993	44/2	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jadwigi w Łososiówicach	KEZ
12.	Milcz	Pałac (ruina)	Ok. 1910.	625/W	12-07-1989	89/3	Gmina Wołów, osoby fizyczne	KEB
13.	Milcz	Park pałacowy	2 poł. XIX w.	437/W	13-04-1979	89/3 337	Lasy Państwowe	
14.	Moczylnica Dworska	D. cmentarz ewangelicki	1804	510/W	24-10-1983	295	Gmina Wołów	KEZ

15.	Moczydlnica Dworska	Park dworski		2 poł. XIX w.	439/W	13-04-1979	312/175 312/1 313	Lasy Państwowe, Gmina Wołów, osoba fiz.	
16.	Mojęcice	Kościół par. MB Różańcowej		2 poł. XV, k. XVI	445	09-07-1957	190	Parafia Rzymskokatolicka p.w. MB Różańcowej w Stobnie	KEZ
17.	Mojęcice	Dwór, ob. biura		Ok. 1620, 2 poł. XVII	275	11-05-1951	848/2	Agencja Nieruchomości Rolnej	KEB KEZ
18.	Mojęcice	Park dworski		Ok. 1900	446/W	13-04-1979	842/2	Agencja Nieruchomości Rolnej	
19.	Pełczyn	Kościół fil. św. Teresy od Dzieciątka Jezus		2 poł. XVII, XVIII	1184	10-12-1964	523	Parafia Rzymskokatolicka w Smogorzewie	KEB KEZ
20.	Pełczyn	Park dworski		Ok. 1860	471/W	29-11-1980	679/4 400/1	Osoby fiz.	
21.	Sławowice	Dwór (ruina)		XVIII/XIX	453	28-06-1979	7/14	Osoby fiz.	KEB
22.	Sławowice	Park dworski		XVIII, XIX	452/W	28-06-1979	7/14 211	Osoby fiz.	
23.	Stary Wołów	Dzwonnica cerkwi		1707	1774	11-07-1966	553/15	Parafia Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego p. w. św. Dymitra w Starym Wołowie	KEB KEZ
24.	Stary Wołów	Pałac, ob. biura		Ok. 1880	445/W	13-04-1979	553/21 553/15	FreshTex Textile Finishing Polska Sp. z o.o.	TEA
25.	Stary Wołów	Park pałacowy I		XIX	445/W	13-04-1979	296	FreshTex Textile Finishing Polska Sp. z o.o.	
26.	Stobno	Kościół par. św. Mikołaja		XV/XVI, ok. 1660 r.	1715	11-07-1966	728/7	Parafia Rzymskokatolicka w Stobnie	KEZ
27.	Straszowice-Łokietkowo	Pałac		2 poł. XIX, p. XX	664	09-05-1992	728/6	Osoba fiz.	
28.	Straszowice-Łokietkowo	Komin piekarni		2 poł. XIX w.	664/W	09-05-1992	746/294	Osoba fiz.	
29.	Straszowice-Łokietkowo	Park pałacowy		k. XIX	664/W	09-05-1992	162/1 162/2	Lasy Państwowe	
30.	Uskorz wielki	Park dworski		k. XIX	438/W	13-04-1979	162/2	Gmina Wołów	
31.	Wołów	Miasto			419	12-02-1956			
32.	Wołów	Mury miejskie		XIV-XV	323	10-10-1956 (brak RZ);	18 48/16	Gmina Wołów	KEB (s) KEZ

					1191			10-12-1964	54/6			
33. Wołów	Kościół ewang., ob. pom. św. Wawrzyńca, ul. ks. Bosaka	Ok. 1400, 1701-11		17-05-1960	699			17-05-1960	49, AM-35	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wawrzyńca w Wołowie		KEB (s) KEZ
34. Wołów	Kościół par. św. K. Boromeusza, ul. Kołtątaja 2	1712-26		10-12-1964	1190			10-12-1964	28, AM-30	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Boromeusza w Wołowie		KEB (s) KEZ
35. Wołów	Kaplica cmentarna	2 poł. XIX w.								Cmentarz komunalny w Wołowie		
36. Wołów	Kaplica cmentarna św. Krzyża, ob. Kościół prawosł. pw. Opieki NMP	XVIII/XIX		05-07-1983	506/W			05-07-1983	50, AM-29	Parafia Grekokatolicka p. w. Opieki NMP w Wołowie		KEB (s) KEZ
37. Wołów	Klasztor karmelitów, ob. plebania	XVIII/XIX		19-12-1987	600/W			19-12-1987	28, AM-30	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Boromeusza w Wołowie		KEB (s) KEZ
38. Wołów	Cmentarz katolicki, ul. Piłsudskiego	poł. XVII		28-09-1983	511/W			28-09-1983	50, AM-29	Parafia Grekokatolicka p. w. Opieki NMP w Wołowie		
39. Wołów	Zespół cmentarny- GANCARZ Cmentarz, bud. bramny ogrodzenie	Ok. 1920		24-10-1983	512/W			24-10-1983	1, AM-52	Gmina Wołów		
40. Wołów	Zamek, ob. Starostwo	1 poł. XIV*, 1579, 1655, 1879, 1823-28		17-05-1960	698			17-05-1960	64/4, AM-35	Powiat Wołowski		KEB KEZ
41. Wołów	Pałac, ob. Komenda Powiatowa Policji, ul. Piłsudskiego 23	XVIII, XIX		25-02-1993	677/W			25-02-1993	56/1, AM-29	Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu		
42. Wołów	Ratusz, Ratusz	3 ćw. XV, 1692, 1782, rekonstr. 1958-62		10-10-1956 (brak RZ); 401 z dn. 24.11.56 r.	324			10-10-1956 (brak RZ); 401 z dn. 24.11.56 r.	25, AM-35	Gmina Wołów		KEB KEZ *
43. Wołów	Dom mieszk., ob. Sąd Rejonowy, Rynek 26	XVIII, 1 poł. XIX		11-07-1966	1779			11-07-1966	28/5, AM-35	Skarb Państwa- Sąd Rejonowy		KEZ

KEB — Karta Ewidencyjna Zabytku Architektury i Budownictwa „Biała”
KEZ — Karta Ewidencyjna Zabytku Architektury i Budownictwa „Zielona”

Źródło WUOZ we Wrocławiu.

Załącznik 3. Wykaz zabytków nieruchomych objętych gminną ewidencją zabytków.

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków	Karta ewid.
1.	BORASZYN	Dom mieszk.	Nr 6	p. XX		
2.	BORASZYN	Dom mieszk.	Nr 7	p. XX		
3.	BORASZYN	Dom mieszk.	Nr 8	XIX/XX		
a.		Stodoła	Nr 8	XIX/XX		
1.	BOŻEŃ	Zespół folwarczny:				
a.		Dom zarządcy	Nr 57	ok. 1800		
b.		Chlew I		ok. 1800		
c.		Chlew II		ok. 1890		
d.		Dom pracowników folwarku, ob. mieszk.	Nr 58	ok. 1920		
2.	BOŻEŃ	Szkola podstawowa		ok. 1910		
3.	BOŻEŃ	Dom mieszk.	Nr 1	p. XX		
a.		Stodoła	Nr 1	p. XX		
4.	BOŻEŃ	Dom mieszk.	Nr 9	k. XIX		
a.		Stodoła - obora	Nr 9	ok. 1880		
b.		Stodoła	Nr 9	XIX/XX		
5.	BOŻEŃ	Dom mieszk.	Nr 13	k. XIX		
6.	BOŻEŃ	Dom mieszk.	Nr 18	k. XIX		

7.	BOŻEŃ	Stodoła	Nr 21	k. XIX	
8.	BOŻEŃ	Dom mieszk.	Nr 25	ok. 1898	
9.	BOŻEŃ	Dom mieszk.	Nr 32	p. XX, ok. 1920	
10.	BOŻEŃ	Dom mieszk.	Nr 34	p. XX	
1.	DĘBNO	Zasadnicza Szkoła Leśna		XIX\XX	
2.	DĘBNO	Stodoła	Nadleśnictwo	p. XX	
3.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 2	p. XX	
4.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 5	p. XX	
a.		Bud. gosp.	Nr 5	1912	
5.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 8	XIX\XX	
6.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 12	k. XIX	
7.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 15	XIX\XX	
a.		Stodoła	Nr 15	k. XIX	
8.	DĘBNO	Stodółka	Nr 19	XIX\XX	
9.	DĘBNO	Stodoła	Nr 21	XIX\XX	
10.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 24	XIX\XX	
11.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 26	pol. XIX	
12.	DĘBNO	Stodoła	naprzeciw nr 27	ok. 1900	
13.	DĘBNO	Dom mieszk.	Nr 36	ok. 1920	

1.	DOMASZKÓW	Dom mieszk.	Nr 3		p. XX	
2.	DOMASZKÓW	Dom mieszk.	Nr 5		ok. 1920	
a.		Stodoła	Nr 5		XIXXX	
3.	DOMASZKÓW	Dom mieszk.	Nr 8		ok. 1920	
4.	DOMASZKÓW	Stodoła	Nr 15		k. XIX	
5.	DOMASZKÓW	Dom mieszk.	Nr 22		k. XIX	
6.	DOMASZKÓW	Dom mieszk.	Nr 24		p. XX	
7.	DOMASZKÓW	Dom mieszk.	Nr 28		1912	
a.		Stodoła	Nr 28		k. XIX	
8.	DOMASZKÓW	Dom mieszk.	Nr 32		p. XX	
9.	DOMASZKÓW	Stodoła	Nr 41		k. XIX	
10.	DOMASZKÓW	Bud. gosp.	Nr 43		1912	
1.	GARWÓL	D. cmentarz ewang.	na zach. od wsi		2 poł. XIX	Karta
2.	GARWÓL	D. folwark.				
a.		Dom mieszk.	Nr 29		2 poł. XIX	
3.	GARWÓL	Willa	Nr 1		ok. 1880	
4.	GARWÓL	Szkoła podstawowa	Nr 11		ok. 1910	
5.	GARWÓL	Dom mieszk.	Nr 13		2 poł. XIX	
6.	GARWÓL	Dom mieszk.	Nr 19		k. XIX, p. XX	
7.	GARWÓL	Dom mieszk.	Nr 24		p. XX	

a.		Stodoła	Nr 24	k. XIX	
8.	GARWÓŁ	Dom mieszk.	Nr 25	p. XX	
9.	GARWÓŁ	Dom mieszk. -gosp.	Nr 31	XIX\XX	
10.	GARWÓŁ	Dom mieszk.	Nr 36	1913	
11.	GARWÓŁ	Dom mieszk. -gosp.	Nr 38	1913	
12.	GARWÓŁ	Dom mieszk.	Nr 45	XIX\XX	
a.		Stodoła	Nr 45	k. XIX	
13.	GARWÓŁ	Dom mieszk.	Nr 46	2 poł. XIX	
a.		Stodoła	Nr 46	k. XIX	
14.	GARWÓŁ	Dom mieszk.	Nr 47	2 poł. XIX	
a.		Stodoła	Nr 47	XIX\XX	
15.	GARWÓŁ	Stodoła	Nr 49	k. XIX, XX	
1.	GOLINA	Park pałacowy		2 poł. XIX	
2.	GOLINA	Dom mieszk.	Nr 16	ok. 1915	
3.	GOLINA	Dom mieszk.	Nr 18	p. XX	
1.	GRODEK	Zespół folwarczny:			
a.		Dom zarządcy, ob. mieszk.	Nr 25	k. XIX	
b.		Czworak, ob. dom mieszk.	Nr 24	p. XX	
c.		Stodoła		p. XX	

d.		Obora			p. XX	
2.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 1		1902	
a.		Bud. gosp.	Nr 1		p. XX	
3.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 2		p. XX	
a.		Bud. gosp.	Nr 2		k. XIX	
b.		Stodoła	Nr 2		k. XIX	
4.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 4		k. XIX	
5.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 5		k. XIX	
6.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 9		ok. 1915	
7.	GRÓDEK	Stodoła	Nr 11		1899	
8.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 12		ok. 1910	
9.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 18		1912	
a.		Bud. gosp.	Nr 18		p. XX	
10.	GRÓDEK	Stodoła	Nr 20		k. XIX	
11.	GRÓDEK	Dom mieszk.	Nr 22		1913	
a.		Stodoła - obora	Nr 22		1913	
1.	KRZYDLINA MAŁA	Zespół kościelny I:				
a.		Kościół par. św. Michała Archanioła			1898-99	
b.		Mur kościelny z bramą			k. XIX	

c.		Plebania				ok. 1700, p. XX	1769 z dn. 11.07.66	Zielona
2.	KRZYDLINA MAŁA	Zespół kościelny II:						
a.		Wieża kościoła św. Michała, ob. kaplicą cmentarna				XV, XVIII-XVIII	1768 z dn. 11.07.66	Zielona
b.		Brama kościelna, ob. cmentarna				XVII		
c.		Cmentarz kat.				XIII		Karta
3.	KRZYDLINA MAŁA	Klasztor ss. Notre Dame, ob. Państw. Dom Małych Dzieci		koło kościoła		ok. 1900		
4.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.		Nr 10		ok. 1890		
5.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.		Nr 11		ok. 1910		
6.	KRZYDLINA MAŁA	Stodoła		Nr 14		2 poł. XIX		
7.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk., d. szkół (?)		Nr 18		1880-90		
8.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.		Nr 20		1884, ok. 1910		♦
a.		Bud. gosp.		Nr 20		1888		
9.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.		Nr 21		ok. 1890		
10.	KRZYDLINA MAŁA	Bud. gosp.		Nr 22		ok. 1880		
11.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.		Nr 23		1880-90		
a.		Bud. gosp.		Nr 23		ok. 1880		♦

12.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.	Nr 27	ok. 1920		
13.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.	Nr 36	1910		
14.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk. -gosp.	Nr 40	ok. 1880		
15.	KRZYDLINA MAŁA	Stodoła	Nr 41	ok. 1900		
16.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.	Nr 42	k. XIX		
17.	KRZYDLINA MAŁA	Stodoła	Nr 43	2 poł. XIX		
18.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.	Nr 45	ok. 1890		
19.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk. -gosp.	Nr 47	ok. 1880		
20.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.	Nr 48	ok. 1900		
21.	KRZYDLINA MAŁA	Stodoła	Nr 50	2 poł. XIX		
22.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk. -gosp.	Nr 52	p. XX		
23.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.	Nr 53	ok. 1920		
a.		Dom mieszk. -gosp.	Nr 53	ok. 1900		
24.	KRZYDLINA MAŁA	Dom mieszk.	Nr 59	ok. 1920		

25.	KRZYDLINA MAŁA	Stodoła	Nr 73	2 poł. XIX		
26.	KRZYDLINA MAŁA	Dom miesz.	Nr 76	p. XX		
1.	KRZYDLINA WIELKA	Zespół kościelny:				
a.		Kościół fil. św. Marii Magdaleny		p. XVI, XIX	1183 z dn. 10.12.64	Zielona
b.		Brama i mur kościelny		poł. XIX, XX		
c.		Kaplica przydrożna		p. XX		
d.		Cmentarz kat.		XVI-XIX		Karta
2.	KRZYDLINA WIELKA	Szkola podstawowa		1915-20		
3.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 2	p. XX		
4.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 4	ok. 1920		
5.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 6	ok. 1920		
6.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 8	1922		
a.		Stodoła	Nr 8	XIX/XX		
7.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 13	XIX/XX		
8.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz. -gosp.	Nr 16	ok. 1890, ok. 1920		
9.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 19	1905-10		
10.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz. -gosp.	Nr 20	p. XX		
11.	KRZYDLINA	Dom miesz.	Nr 23	ok. 1915		

a.	WIELKA	Stodola	Nr 23	ok. 1915		
b.		Spichlerz	Nr 23	ok. 1915		
12.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 28	ok. 1920		
a.		Obora - stodoła	Nr 28	ok. 1900		
13.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk. ze świetlicą	Nr 29	2 poł. XIX, ok. 1920		
14.	KRZYDLINA WIELKA	Stodola	Nr 30	k. XIX		
15.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 33	1931		
16.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 38	k. XIX		
17.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 39	p. XX		
18.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 43	ok. 1920		
a.		Stodola	Nr 43	1910-15		
19.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 44	1910-15		
20.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 50	ok. 1910		
21.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 51	1900-10		
22.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 57	k. XIX, ok. 1920		
a.		Stodola	Nr 57	XIXXX		
23.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 61	p. XX, ok. 1930		
24.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 64	1910-20		
25.	KRZYDLINA WIELKA	Dom mieszk.	Nr 66	ok. 1915		

26.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 70	ok. 1920		
a.		Bud. gosp.	Nr 70	XIX/XX		
27.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 72	p. XX		
28.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 76	1915-20		
29.	KRZYDLINA WIELKA	Stodoła	Nr 79	XIX/XX		
30.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 81	k. XIX		
31.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 84	p. XX		
32.	KRZYDLINA WIELKA	Dom miesz.	Nr 88	XIX/XX		
1.	LIPNICA	D. cmentarz ewang.	na pd. od wsi	2 poł. XIX		Karta
2.	LIPNICA	Zespół folwarczny:				
a.		Dom miesz. robotników folwarcznych	Nr 16	ok. 1900		
b.		Obora I		ok. 1900		
c.		Obora II częścią miesz.		ok. 1900		
d.		Obora III		1904		
3.	LIPNICA	Stodoła	Nr 3	p. XX		
4.	LIPNICA	Dom miesz.	Nr 4	1911		
5.	LIPNICA	Dom miesz.	Nr 8	2 poł. XIX		
6.	LIPNICA	Stodoła	Nr 9	p. XX		
7.	LIPNICA	Dom miesz.	Nr 15	1912		

8.	LIPNICA	Dom mieszk.	Nr 19	ok. 1910			
9.	LIPNICA	Dom mieszk.	Nr 21	ok. 1910			
10.	LIPNICA	Stodoła	Nr 23	p. XX			
11.	LIPNICA	Dom mieszk.	Nr 29	ok. 1918			
a.		Stodoła - obora	Nr 29	1918			
1.	LUBIAŹ	Kościół par. św. Walentego		1734-35	320 z dn. 18.07.56		Zielona
a.		Cmentarz kat.	ul. Nadodrzyńska	XVII			Karta
2.	LUBIAŹ	Zespół klasztorny cystersów.	Pl. Klasztorny	1163, 1681-1739	616\W z dn. 10.05.88		Biała Zielona
a.		Kościół św. Jakuba	Pl. Klasztorny	ok. 1695	98 z dn. 3.12.49; 318 z dn. 18.07.56; 616\W z dn. 10.05.88		Biała Zielona
b.		Kościół klasztorny Wniebowzięcia NMP	Pl. Klasztorny	1 poł. XIV, 1672-75	99 z dn. 3.12.49; 319 z dn. 18.07.56; 616\W z dn. 10.05.88		Biała Zielona
c.		Klasztor cystersów, część klauzururowa	Pl. Klasztorny	k. XII, 1692-1710-1737	99 z dn. 3.12.49; 319 z dn. 18.07.56; 616\W z dn. 10.05.88		Biała
d.		Kaplica książęca	Pl. Klasztorny	1312-14	99 z dn. 3.12.49; 319 z dn. 18.07.56; 616\W z dn. 10.05.88		Zielona
e.		Pałac Opatów, ob. Składnica Muzealna	Pl. Klasztorny	1681-1699-1738	99 z dn. 3.12.49; 319 z dn. 18.07.56; 616\W z dn. 10.05.88		Biała Zielona
f.		Kancelaria klasztorna	Pl. Klasztorny	p. XVIII	616\W z dn. 10.05.88		Biała Zielona
g.		Dom oficjalistów, ob. mieszk.	Pl. Klasztorny 2	k. XIII, p. XVIII	616\W z dn. 10.05.88		Biała Zielona
h.		Dom rzemieślników, ob. mieszk.	Pl. Klasztorny 3	p. XVIII	616\W z dn. 10.05.88		Biała Zielona

i.		Wozownia, ob. bud. gosp.	Pl. Klasztorny	p. XVIII, XX	616\W z dn. 10.05.88	Biała Zielona
j.		Szpital klasztorny, ob. dom miesz.	Pl. Klasztorny	p. XVIII	616\W z dn. 10.05.88	Biała Zielona
k.		Stodola, ob. restauracja	Pl. Klasztorny	XIX	616\W z dn. 10.05.88	Biała
l.		Bud. piekarni i browaru	Pl. Klasztorny	p. XIX	616\W z dn. 10.05.88	Biała Zielona
l.		Bud. gosp.	Pl. Klasztorny	ok. 1915	616\W z dn. 10.05.88	
m.		Bud. bramy	Pl. Klasztorny	1601, 1710	616\W z dn. 10.05.88	Biała Zielona
n.		Most	Pl. Klasztorny	1509, 1723	616\W z dn. 10.05.88	Biała Zielona
o.		Dziedzińce klasztorne	Pl. Klasztorny		616\W z dn. 10.05.88	
p.		Ogrody klasztorne z murami	Pl. Klasztorny	XVIII	616\W z dn. 10.05.88	
r.		Brama ogrodu I z murem	Pl. Klasztorny	XVIII	616\W z dn. 10.05.88	Zielona
s.		Brama ogrodu II	Pl. Klasztorny	XVIII	616\W z dn. 10.05.88	Zielona
t.		Tereny d. cmentarzy przykościelnych	Pl. Klasztorny		616\W z dn. 10.05.88	
u.		Sirefa okalająca kompleks klasztorny			616\W z dn. 10.05.88	
3.	LUBIAŻ	Kaplica św. Jana Nepomucena	ul. Willmanna (d. Świerczewskiego)	1727	628 z dn. 5.03.60	Zielona
4.	LUBIAŻ	Droga krzyżowa	na pn.-wsch. od wsi	2 poł. XIX		Karta
5.	LUBIAŻ	D. cmentarz ewang.	ul. Nadodrzańska	1853		Karta
6.	LUBIAŻ	Zespół Szpitala Psychiatrycznego:				
a.		Portiernia	Bud. 1	1905-10		
b.		Bud. administracji	Bud. 2	po 1910		

c.		Oddział XII, XII-A	Bud. 3	po 1910	
d.		Oddział XI, XI-A	Bud. 4	po 1910	
e.		Świetlica	Bud. 5	ok. 1910	
f.		Oddział X, X-A	Bud. 6	po 1910	
g.		Oddział IX, IX-A	Bud. 7	po 1910	
h.		Oddział VIII	Bud. 8	po 1910	
i.		Oddział VII	Bud. 9	po 1910	
j.		Oddział VI	Bud. 10	po 1910	
k.		Kuchnia	Bud. 11	po 1910	
l.		Oddział V	Bud. 13	po 1910	
l.		Hotel	Bud. 14	ok. 1910	
m.		Oddział IV, IV-A	Bud. 15	po 1910	
n.		Fizykoterapia, mieszkania	Bud. 16	ok. 1910	
o.		Bud. RTG, stomatologia, laboratorium	Bud. 17	po 1910	
p.		Oddział III, III-A	Bud. 18	po 1910	
r.		Oddział II, II-A	Bud. 19	po 1910	
s.		Oddział I	Bud. 20	po 1910	
t.		Izba przyjęć	Bud. 21	po 1910	
u.		Apteka	Bud. 22	po 1910	
w.		Dom mieszk.	Bud. 23	po 1910	

x.	Dom mieszk.	Bud. 24	po 1910	
y.	Pralnia	Bud. 25	po 1910	
z.	Park szpitalny		p. XX	
z.	D. cmentarz przyszpitalny		2 poł. XIX	Karta
7.	Dom mieszk.	ul. ks. Bolesława Wysokiego 19 (d. Bieruta)	p. XX	
8.	Dom mieszk.	ul. ks. Bolesława Wysokiego 21 a	p. XX	
9.	Dom mieszk.	ul. ks. Bolesława Wysokiego 28	k. XIX, XX	
10.	Plebania	ul. ks. Bolesława Wysokiego 34	XIX/XX	
11.	Stodoła	ul. Kolejowa 2	k. XIX	
12.	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 6	2 poł. XIX	
a.	Stodoła	ul. Kolejowa 6	2 poł. XIX, p. XX	
13.	Stodoła	ul. Kolejowa 7	p. XX	
14.	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 8	poł. XIX	
15.	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 10	poł. XIX	
16.	Dom mieszk.	ul. Kosciuszki 2	p. XX	
17.	Dom mieszk.	ul. Krótka 2 (d. 22 Lipca)	k. XIX	
18.	Stodoła	ul. Legnicka 3	XIX	
19.	Dom mieszk.	ul. Legnicka 4	p. XX	
20.	Dom mieszk.	ul. Legnicka 6	k. XIX, XX	
21.	Dom mieszk.	ul. Legnicka 10	k. XIX	
22.	Dom mieszk.	ul. Legnicka 12	poł. XIX	

23.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Legnicka 14	1910-15	
24.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Nadodrzańska 3	k. XIX	
25.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Nadodrzańska 4	1910-20	
26.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Nadodrzańska 5	1910-20	
27.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Nadodrzańska 8	k. XIX	
28.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Nadodrzańska 10	k. XIX	
29.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Nadodrzańska 11	k. XIX, ok. 1920	
30.	LUBIAŻ	Dom mieszk. -gosp.	ul. Nadodrzańska 12	k. XIX	
31.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Piaskowa 5	XIX\XX	
32.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Piaskowa 6	ok. 1920	
33.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Piaskowa 7	XIX\XX	
34.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wiejska 2	p. XX	
35.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 2 (d. Świerczewskiego)	poł. XIX	4
a.		Magazyn	ul. Willmanna - koło nr 2	ok. 1920	
36.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 3	1925-30	
37.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 5	ok. 1880	
38.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 8	k. XIX	
a.		Stodoła	ul. Willmanna 8	k. XIX	
39.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 10	k. XIX	
40.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 11	k. XIX, ok. 1920	

41.	LUBIAŻ	Dom Kultury	ul. Willmanna 12	k. XIX	
42.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 15	ok. 1920	
43.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 17	1910-15	
44.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 18	2 poł. XIX	
45.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 21	p. XX	
46.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 24	poł. XIX	
47.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 35	k. XIX	
48.	LUBIAŻ	Dom mieszk., ob. Lecznica dla zwierząt	ul. Willmanna 41	ok. 1920	
49.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 43	2 poł. XIX	
50.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 53	ok. 1920	
51.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 55	ok. 1920	
52.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Willmanna 57	ok. 1920	
53.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 3	p. XX	4
54.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 8	p. XX	
55.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 9	ok. 1890, XX	
56.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 15	1 poł. XIX	
57.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 16	k. XIX	
58.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 19	poł. XIX	
59.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 33	1902	
60.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 36	p. XX	

61.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 37	p. XX		
62.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 38	XIX\XX		
63.	LUBIAŻ	Stodoła	ul. Wojska Polskiego 42	p. XX		
64.	LUBIAŻ	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 45	p. XX		
a.		Stodoła	ul. Wojska Polskiego 45	XX		
65.	LUBIAŻ	Wiatrak-paltrak, ob. młyn elektryczny	Nr 61, przy wyjeździe do Brzegu Dolnego	XIX\XX	969 z dn. 26.05.62	Biała Zielona
1.	ŁAZARZOWICE	Willa	Nr 1	1870-90		
2.	ŁAZARZOWICE	Dom mieszk.	Nr 2	p. XX		
3.	ŁAZARZOWICE	Dom mieszk. -gosp.	Nr 11	ok. 1870		
1.	ŁOSOSIOWICE	Zespół kościelny:				
a.		Kościół fil. św. Jadwigi		XVIII	687\W z dn. 26.07.93	Zielona
b.		Mur kościelny z bramą		XIX		
c.		D. cmentarz kat.		XVII		Karta
2.	ŁOSOSIOWICE	Zespół dworsko-rolniczy:				
a.		Dwór, ob. dom mieszk. i punkt biblioteczny	Nr 18	1 poł. XIX		
b.		Obora		XIX\XX		
c.		Bud. gosp.		XIX\XX		
d.		Bud. gosp. - stodoła		p. XX		

e.		Stodoła			p. XX	
f.		Zespół dwu obór			p. XX	
g.		Teren zielony przy folwarku				
3.	ŁOSOSIOWICE	Bud. odpraw konduktorskich		przy stacji PKP	p. XX	
4.	ŁOSOSIOWICE	Stodoła		Nr 5	p. XX	
5.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 7	p. XX	
6.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 9	k. XIX	
7.	ŁOSOSIOWICE	Stodoła		Nr 11	p. XX	
8.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 16	k. XIX	
9.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 21	p. XX	
10.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 22	pol. XIX, p. XX	
11.	ŁOSOSIOWICE	Stodoła		Nr 27	k. XIX	
12.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 30	2 pol. XIX	4
13.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 31	k. XIX	
14.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 35	p. XX	
15.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 36	p. XX	
16.	ŁOSOSIOWICE	Dom mieszk.		Nr 39	p. XX	
1.	MIKORZYCE	Dom mieszk.		Nr 1	ok. 1870	
2.	MIKORZYCE	Dom mieszk.		Nr 3	p. XX	

3.	MIKORZYCE	Dom mieszk.	Nr 6	1870-90		
4.	MIKORZYCE	Dom mieszk. -gosp.	Nr 10	ok. 1900		
1.	MIŁCZ	Cmentarz leśny	na pd. -zach. od wsi	2 poł. XIX		Karta
2.	MIŁCZ	Zespół pałacowo-folwarczny:				
a.		Pałac (ruina)		ok. 1910	625\W z dn. 12.07.89	Biała
b.		Park pałacowy		2 poł. XIX	437\W z dn. 13.04.79	
c.		Oficyna mieszk.	Nr 30-31	ok. 1910		
d.		Bud. gosp.	obok nr 27	k. XIX		
3.	MIŁCZ	Dom mieszk.	Nr 1	XIX\XX		
a.		Stodoła	Nr 1	k. XIX		
4.	MIŁCZ	Dom mieszk.	Nr 5	XIX\XX		
5.	MIŁCZ	Dom mieszk.	Nr 6	XIX\XX		
6.	MIŁCZ	Dom mieszk.	Nr 23	ok. 1920		
7.	MIŁCZ	Dom mieszk.	Nr 24	XIX\XX		
1.	MOCZYDLNICA DWORSKA	D. cmentarz ewang.	na zach. od wsi	1804	510\W z dn. 24.10.83	Karta
2.	MOCZYDLNICA DWORSKA	D. cmentarz ewang. (relikt)	w centrum wsi	XVII		Karta
3.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Zespół dworsko-folwarczny:				
a.		Dwór (ruina)		1775		Biała
b.		Oficyna dworska, ob. dom mieszk.	Nr 31	p. XX		

c.		Oficyna dworska, ob. dom miesz.	Nr 33		1900-10	
d.		Bud. gosp.	Nr 33		ok. 1910	
e.		Stajnia (ruina)			p. XX	
f.		Park dworski			2 poł. XIX	439W z dn. 13.04.79
4.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Dom miesz.	Nr 6		p. XX	
5.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Dom miesz.	Nr 8		p. XX	
6.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Dom miesz.	Nr 9		poł. XIX	
7.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Dom miesz.	Nr 16		ok. 1890	
8.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Dom miesz.	Nr 18		XIXXX	
9.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Dom miesz., d. dworek	Nr 22		2 poł. XIX	
10.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Stodoła	Nr 24		XIXXX	
11.	MOCZYDLNICA DWORSKA	Dom miesz.	Nr 25		2 poł. XIX, p. XX	
a.		Stodoła	Nr 25		p. XX	
1.	MOJĘCICE	Zespół kościelny:				
a.		Kościół par. MB Różańcowej			2 poł. XV, k. XVI	445 z dn. 9.06.57
b.		Mur kościelny z bramą			ok. 1880	
c.		D. cmentarz ewang.			XV	Karta
2.	MOJĘCICE	Zespół dworsko-folwarczny:				
a.		Dwór, ob. biura	Nr 117		1620, 2 poł. XVII	275 z dn. 11.05.51
b.		Pawilon przy moście				Biała Zielona

c.		Oficyna dworska	Nr 115	ok. 1880	
d.		Dom mieszk. pracowników folwarcznych	Nr 107	1895	
e.		Dom mieszk. pracowników folwarcznych	Nr 114	1912	
f.		Dom mieszk. pracowników folwarcznych	Nr 119	ok. 1920	
g.		Dom mieszk. pracowników folwarcznych	Nr 120	ok. 1920	
h.		D. spichlerz dworski		pol. XIX	
i.		Spichlerz z kieratem		1820	
j.		Obora		k. XIX	
k.		Park dworski		ok. 1900	446\W z dn. 13.04.79
3.	MOJĘCICE	Ośrodek Kultury		1914	
4.	MOJĘCICE	Dom mieszk., ob. Spółdz. Kółek Roln.		k. XIX	
5.	MOJĘCICE	Dom mieszk.	Nr 2	pol. XIX	
6.	MOJĘCICE	Dom mieszk.	Nr 7	ok. 1910	4
7.	MOJĘCICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 8	XIX\XX	
8.	MOJĘCICE	Dom mieszk., ob. poczta	Nr 14	ok. 1910	
9.	MOJĘCICE	Dom mieszk.	Nr 16	1923	
10.	MOJĘCICE	Dom mieszk.	Nr 18	p. XX	
11.	MOJĘCICE	Dom mieszk.	Nr 20	ok. 1890	
a.		Stodoła	Nr 20	k. XIX	
12.	MOJĘCICE	Dom mieszk.	Nr 21	XIX\XX	

a.		Bud. gosp.-obora	Nr 21	k. XIX	
13.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 22	XIXXX	
14.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 24	XIXXX	
15.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 25	p. XX	
16.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 26	1839	
17.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 27	k. XIX	
18.	MOJĘCICE	Zespół mieszk.-gosp.:	Nr 29		
a.		Bud. gosp. z przejazdem	Nr 29	ok. 1890	
b.		Stodoła	Nr 29	k. XIX	
19.	MOJĘCICE	Dom miesz. i Biblioteka Gminna	Nr 33	ok. 1920	
20.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 36	ok. 1880, p. XX	
21.	MOJĘCICE	Obora	Nr 37	ok. 1890	
22.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 38	ok. 1915	
23.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 42	p. XX	
24.	MOJĘCICE	Dom miesz.-gosp., ob. stodoła z przejazdem	Nr 47	1884	
25.	MOJĘCICE	Stodoła	Nr 48	ok. 1880	
26.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 51	ok. 1910	
27.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 57	XIXXX	
28.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 60	ok. 1920	
29.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 64	ok. 1890	

30.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 66	1880-90		
31.	MOJĘCICE	Stodola	Nr 70	k. XIX		
32.	MOJĘCICE	Stodola	Nr 74	k. XIX		
33.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 92	ok. 1910		
34.	MOJĘCICE	Szkoła podstawowa	Nr 100	ok. 1910		
35.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 103	ok. 1910		
36.	MOJĘCICE	Dom miesz.	Nr 104	1849		
1.	NIESZKOWICE	Zespół pałacowy:				
a.		Pałac, ob. klub		1 poł. XIX		
b.		Oficyna pałacowa, ob. mieszkania	Nr 26	k. XIX		
c.		Oficyna pałacowa, ob. mieszkania	Nr 28	k. XIX		
d.		Bud. gosp.	przy nr 28	k. XIX		
e.		Magazyn		k. XIX		
f.		Komin cegielni		k. XIX		
g.		Park pałacowy		XVIII, XIX		
h.		Kaplica grobowa	na pn. od folwarku	2 poł. XIX		Karta
2.	NIESZKOWICE	Dom miesz.	Nr 3	XIXXX		
3.	NIESZKOWICE	Dom miesz.	Nr 9	1934		
4.	NIESZKOWICE	Dom miesz.	Nr 10	1920		

5.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 12	XIXXX	
a.		Bud. gosp.	Nr 12	p. XX	
b.		Stodoła	Nr 12	XIXXX	
6.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 15	ok. 1920	
a.		Stodoła	Nr 15	ok. 1920	
7.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 16	1910-20	
8.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 20	Nr 1915-20	
9.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 23	ok. 1910	
a.		Bud. gosp.	Nr 23	ok. 1910	
10.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 24	1915-20	
11.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 29	1924	
a.		Bud. gosp. - obora	Nr 29	1924	
b.		Stodoła	Nr 29	ok. 1910	
12.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 30	ok. 1910	
13.	NIESZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 31	ok. 1910	
1.	PAWŁOSZEWO	Stodoła	Nr 3	k. XIX	
2.	PAWŁOSZEWO	Dom mieszk.	Nr 10	ok. 1930	
a.		Bud. gosp. - stodoła	Nr 10	ok. 1910	
3.	PAWŁOSZEWO	Dom mieszk.	Nr 12	ok. 1900	

a.		Stodoła I	Nr 12	1898		
b.		Stodoła II	Nr 12	1911		
4.	PAWŁOSZEWO	Stodoła	przy drodze do Pieruszy	p. XX		
1.	PEŁCZYN	Zespół kościelny:				
a.		Kościół fil. św. Teresy od Dzieciątka Jezus		2 poł. XVII, XVIII	1184 z dn. 10.12.64	Biała Zielona
b.		Mur kościelny z bramą		XVIII-XIX		
c.		D. cmentarz ewang.		XVII		Karta
2.	PEŁCZYN	Zespół folwarczny:				
a.		Oficina, ob. dom mieszk.	Nr 63-64	2 poł. XIX		
b.		Oficina, ob. Biblioteka	Nr 63-64	XVIII, XIX		
c.		Oficina		1910-15		
d.		Transformator		ok. 1905		
e.		Bud. ujęcia wody	koło nr 63-64	1910		
f.		Brama na majdan		k. XVIII, poł. XIX		
g.		Most w parku		1915-20		
h.		Park dworski		ok. 1860	471/W z dn. 29.11.80	
i.		Grobowiec rodzinny	na skraju parku	2 poł. XIX		Karta
3.	PEŁCZYN	Gorzelnia Rolnicza		1905-10		
4.	PEŁCZYN	Stodoła	Nr 1	k. XIX		
5.	PEŁCZYN	Dom mieszk.	Nr 2	ok. 1910		

6.	PEŁCZYN	Stodola	naprzeciw nr 2	k. XIX	
7.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 3	ok. 1910	
8.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 4	ok. 1915	
9.	PEŁCZYN	Stodola	Nr 7	k. XIX	
10.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 20	ok. 1870	
11.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 24	k. XIX	
12.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 30	ok. 1900	
13.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 31	1912	
14.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 37	1900-10	
15.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 42	2 poł. XIX	
16.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 43	ok. 1910	
17.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 44	ok. 1910	
18.	PEŁCZYN	Obora	Nr 46	XIXXX	4
19.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 56-57	ok. 1910	
20.	PEŁCZYN	Dom miesz.	Nr 58	ok. 1920	
a.		Stodola - chlew	Nr 58	ok. 1920	
1.	PIERUSZA	Zespół folwarczny:			
a.		Oficyna mieszk.		ok. 1910	
b.		Bud. gosp.		ok. 1910	

c.		Spichlerz							
d.		Zespół dwu stodół							
2.	PIERUSZA	Dom mieszk.		Nr 8				ok. 1900	
3.	PIERUSZA	Dom mieszk.		Nr 13				k. XIX	
a.		Stodola		Nr 13				k. XIX	
1.	PIOTRONOWICE	D. cmentarz ewang.		na wsch. krańcu wsi				2 poł. XIX	Karta
2.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk. z młynem		Nr 6				2 poł. XIX, p. XX	
a.		Bud. gosp.		Nr 6				2 poł. XIX	
3.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 7				p. XX	
4.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 9				XIX\XX	
5.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 10				k. XIX	
6.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 12				XIX\XX	
7.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 13				2 poł. XIX	
8.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 16				p. XX	
9.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk. -gosp.		Nr 17				XIX	
10.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 20				XIX\XX	
11.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 22				2 poł. XIX	
12.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 23				2 poł. XIX	
13.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 26				ok. 1890	
14.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.		Nr 29				XIX\XX	

15.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.	Nr 30	XIXXX		
16.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.	Nr 34	XIXXX		
17.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.	Nr 36	1880-90		
18.	PIOTRONOWICE	Dom mieszk.	Nr 41	p. XX		
1.	PRAWIKÓW	Dom mieszk. (leśniczówka)		ok. 1905		
2.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 1	p. XX		
a.		Stodoła	Nr 1	k. XIX		
3.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 5	p. XX		
4.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 6	XIXXX		
a.		Stodoła	Nr 6	XIXXX		
5.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 11	ok. 1930		
a.		Bud. gosp.	Nr 11	p. XX		
6.	PRAWIKÓW	Bud. gosp.	Nr 12	k. XIX		
7.	PRAWIKÓW	Zespół mieszk.-gosp.:				
a.		Dom mieszk.-gosp.	przy nr 21	2 poł. XIX		
b.		Bud. gosp. z częścią mieszk.	Nr 21-22	p. XX		
8.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 25	ok. 1930		
9.	PRAWIKÓW	Dom mieszk., d. dom zakonny	Nr 27	1870-80		
a.		Bud. gosp.	Nr 27	p. XX		

10.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 28	XIXXX		
a.		Stodoła	Nr 28	k. XIX		
11.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 30	k. XIX		
12.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 31	1912		
a.		Stodoła	Nr 31	k. XIX		
13.	PRAWIKÓW	Dom mieszk.	Nr 34	poł. XIX		
a.		Stodoła	Nr 34	poł. XIX		
14.	PRAWIKÓW	Bud. gosp.	Nr 36	ok. 1910		
1.	PROSZKOWA	D. cmentarz kat. (relikty)	w centrum wsi	2 poł. XIX		Karta
2.	PROSZKOWA	Stodoła	Nr 4	k. XIX		
3.	PROSZKOWA	Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1910		
4.	PROSZKOWA	Dom mieszk.	Nr 6	1895		
5.	PROSZKOWA	Stodoła	Nr 7	k. XIX		4
6.	PROSZKOWA	Stodoła	Nr 10	p. XX		
7.	PROSZKOWA	Szkoła podstawowa, ob. sklep	Nr 12	p. XX		
8.	PROSZKOWA	Dom mieszk.	Nr 13	k. XIX		
a.		Obora	Nr 13	p. XX		
9.	PROSZKOWA	Dom mieszk.	Nr 14	poł. XIX		
a.		Bud. gosp.	Nr 14	p. XX		

10.	PROSZKOWA	Dom mieszk.	Nr 16	2 poł. XIX	
11.	PROSZKOWA	Dom mieszk.	Nr 21	k. XIX	
12.	PROSZKOWA	Zespół mieszk.-gosp.:	Nr 24		
a.		Bud. gosp. - stodoła	Nr 24	k. XIX	
b.		Bud. gosp. II	Nr 24	k. XIX	
13.	PROSZKOWA	Dom mieszk.	Nr 27	XIXXX	
a.		Stodoła	Nr 27	k. XIX	
1.	RATAJE	D. szkoła		2 poł. XIX	
2.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 6	ok. 1920	
3.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 8	k. XIX	
4.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 9	k. XIX	
5.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 15	k. XIX	
a.		Obora	Nr 15	k. XIX	
6.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 23	k. XIX	
a.		Bud. gosp.	Nr 23	k. XIX	
7.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 26	1901	
8.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 33	ok. 1930	
9.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 36	2 poł. XIX	
10.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 42	ok. 1930	

11.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 43	ok. 1930		
12.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 44	ok. 1930		
13.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 45	ok. 1930		
14.	RATAJE	Dom mieszk.	Nr 48	1935		
a.		Bud. gosp.	Nr 48	ok. 1930		
1.	RUDNO	D. cmentarz ewang.	na pn.-wsch. od wsi	2 poł. XIX		Karta
2.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1920		
3.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 7	1911		
4.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 14	ok. 1920		
5.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 15	ok. 1900		
6.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 23	1885		
a.		Stodoła	Nr 23	ok. 1885		
7.	RUDNO	Stodoła	Nr 24	k. XIX		
8.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 25	XIX/XX		
9.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 28	1910-15		
10.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 29	1910-15		
11.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 30	ok. 1910		
a.		Bud. gosp.	Nr 30	ok. 1910		
12.	RUDNO	Dom mieszk.	Nr 39	p. XX		

13.	RUDNO	Szkoła	Nr 41	ok. 1910	
1.	SIODŁKOWICE	Zespół dworsko-folwarczny:			
a.		Dwór	Nr 28	2 poł. XIX	
b.		Dom mieszk. -gosp.	Nr 22	2 poł. XIX, ok. 1907	
c.		Obora	Nr 22	p. XX	
d.		Obora I		ok. 1907	
e.		Obora II		1907	
f.		Grobowiec rodzinny		k. XIX	Karta
g.		Park dworski (relikt)			
2.	SIODŁKOWICE	Dom mieszk.	Nr 6	k. XIX	
3.	SIODŁKOWICE	Dom mieszk.	Nr 12	XIX\XX	
a.		Stodola	Nr 12	2 poł. XIX	
4.	SIODŁKOWICE	Dom mieszk. -gosp.	Nr 13	2 poł. XIX	
5.	SIODŁKOWICE	Dom mieszk. z kuźnią	Nr 14	k. XIX	
6.	SIODŁKOWICE	Dom mieszk.	Nr 18	k. XIX	
1.	ŚLAWOWICE	D. cmentarz. ewang.	na wsch. od wsi	p. XX	Karta
2.	ŚLAWOWICE	Zespół dworski:			
a.		Dwór (ruina)	Nr 26	XVIII\XIX	453\W z dn. 28.06.79
b.		Stodola		poł. XIX	

c.		Dom mieszk. i d. gorzelnia	Nr 27	p. XX		
d.		Dom mieszk.	Nr 25	k. XIX		
e.		Mur z bramą		XIX\XX		
f.		Park dworski		XVIII, XIX	452\W z dn. 28.06.79	
g.		Cmentarz rodowy		2 poł. XIX		Karta
3.	SŁAWOWICE	Obora	Nr 6	1895		
4.	SŁAWOWICE	Dom mieszk. i świetlica wiejska	Nr 7	p. XX		
5.	SŁAWOWICE	Dom mieszk.	Nr 9	1910-20		
6.	SŁAWOWICE	Dom mieszk.	Nr 10	XIX\XX		
a.		Stodoła	Nr 10	XIX\XX		
b.		Obora	Nr 10	XIX\XX		
7.	SŁAWOWICE	Dom mieszk.	Nr 16	p. XX		
8.	SŁAWOWICE	Dom mieszk.	Nr 21	XIX\XX		
9.	SŁAWOWICE	Dom mieszk.	Nr 24	k. XIX		
10.	SŁAWOWICE	Dom mieszk.	Nr 25	k. XIX		
1.	STARY WOŁÓW	Zespół kościelny:				
a.		Kościół ewang. ob. cerkiew św. Dymitra		ok. 1875		Biała
b.		Dzwonnica		1707	1774 z dn. 11.07.66	Biała Zielona
c.		D. cmentarz ewang.		2 poł. XIX		Karta
2.	STARY WOŁÓW	Zespół pałacowo-folwarczny:				

a.		Pałac, ob. biura			ok. 1880, XX	445\W z dn. 13.04.79	
b.		Stodoła, ob. garaże			1906		
c.		Park pałacowy I			XIX	445\W z dn. 13.04.79	
3.	STARY WOŁÓW	Park pałacowy II			2 poł. XIX		
4.	STARY WOŁÓW	Remiza strażacka		Nr 12	ok. 1910		
5.	STARY WOŁÓW	Stodoła		Nr 19	k. XIX		
a.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 20	ok. 1915		
6.		Stodoła		Nr 20	k. XIX		
7.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 21	ok. 1910		
8.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 23	1921		
9.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 25	ok. 1880		
10.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 26	ok. 1890, p. XX		
11.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 27	ok. 1920		
12.	STARY WOŁÓW	Stodoła		Nr 28	poł. XIX		
13.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 29	p. XX		
14.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 35	k. XIX		
15.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 42	1932		
16.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 43	p. XX		
17.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 44	k. XIX		
18.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.		Nr 45	XIXXX		

19.	STARY WOŁÓW	Bud. gosp. przy d. szkole	Nr 56	ok. 1910		
20.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.	Nr 57	p. XX		
21.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.	Nr 59	ok. 1890		
22.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.	Nr 61	ok. 1925		
23.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.	Nr 66	1929		
24.	STARY WOŁÓW	Dom mieszk.	Nr 77	p. XX		
25.	STARY WOŁÓW	Obora	koło sklepu	ok. 1890		
1.	STĘSZÓW	D. cmentarz (relikt)	na zach. od folwarku	2 poł. XIX		Karta
2.	STĘSZÓW	Zespół folwarczny:				
a.		Dom mieszk.		ok. 1910		
b.		Obora I - bud. gosp.		ok. 1920		
c.		Obora II		1901		
d.		Obora III		ok. 1900		
3.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1920		
4.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 6	ok. 1910		
5.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 10	p. XX		
a.		Stodoła	Nr 10	p. XX		
6.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 11	k. XIX		
7.	STĘSZÓW	Dom mieszk., ob. świetlica	Nr 18	XIX/XX		
8.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 20	k. XIX		

9.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 23	1898			
a.		Stodoła	Nr 23	k. XIX			
10.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 24	1903			
a.		Stodoła	Nr 24	k. XIX			
11.	STĘSZÓW	Dom mieszk.	Nr 25	2 poł. XIX			
a.		Stodoła	Nr 25	k. XIX			
12.	STĘSZÓW	Dwojak	Nr 34	ok. 1915			
13.	STĘSZÓW	Dwojak	Nr 34	ok. 1915			
1.	STOBNO	Zespół kościelny:					
a.		Kościół par. św. Mikołaja		XVXVI, ok. 1660	1775 z dn. 11.07.66	Zielona	
b.		Mur kościelny z bramą		1892			
c.		Kaplica przedpogrzebowa	w murze kościelnym	ok. 1890			
d.		Kaplica	w murze kościelnym	1892			
e.		Cmentarz kat.		XV-XIX		Karta	
2.	STOBNO	Dom mieszk., ob. Klub Rolnika		k. XIX			
3.	STOBNO	Dom mieszk.	Nr 3	p. XX			
4.	STOBNO	Dom mieszk.	Nr 8	1890			
a.		Stodoła	Nr 8	k. XIX			
5.	STOBNO	Zespół bud. gosp.:					

a.		Stodola	Nr 11	ok. 1880	
b.		Obora	Nr 11	ok. 1880	
6.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 12	ok. 1915	
7.	STOBNO	Dom miesz., ob. poczta	Nr 16	ok. 1870	
8.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 22	XIXXX	
9.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 25	k. XIX	
10.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 31	ok. 1890	
11.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 34	k. XIX	
12.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 35	ok. 1890	
a.		Bud. gosp.	Nf 35	ok. 1890	
13.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 36	ok. 1910	
14.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 39	k. XIX	
15.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 40	1934	
16.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 42	pol. XIX, p. XX	
17.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 44	k. XIX	
18.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 45	XIXXX	
19.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 47	1870-80	
20.	STOBNO	Dom miesz., ob. plebania	Nr 48	ok. 1880	
21.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 51	1891	
22.	STOBNO	Dom miesz.	Nr 53	1870-90	

23.	STOBNO	Dom mieszk.	Nr 57	k. XIX	
24.	STOBNO	Dom mieszk.	Nr 59	k. XIX	
25.	STOBNO	Dom mieszk.	Nr 61	k. XIX, p. XX	
26.	STOBNO	Dom mieszk.	Nr 63	k. XIX, p. XX	
1.	STRASZOWICE- ŁOKIETKOWO	Zespół pałacowy:			
a.		Pałac	Nr 24	2 poł. XIX, p. XX	664\W z dn. 9.05.92
b.		Oficyna mieszk.	Nr 23 a	2 poł. XIX	
c.		Dom mieszk. i obora		p. XX	
d.		Obora I		ok. 1920	
e.		Obora II		ok. 1920	
f.		Komin cegielni		2 poł. XIX	664\W z dn. 9.05.92
g.		Park pałacowy		k. XIX	664\W z dn. 9.05.92
2.	STRASZOWICE- ŁOKIETKOWO	Stodola	Nr 1	XIX\XX	
3.	STRASZOWICE- ŁOKIETKOWO	Dom mieszk.	Nr 3	p. XX	
4.	STRASZOWICE- ŁOKIETKOWO	Dom mieszk.	Nr 5	p. XX	
5.	STRASZOWICE- ŁOKIETKOWO	Dom mieszk.	Nr 6	ok. 1910	
1.	STRÓŻA	Zespół dworski:	Nr 4		
a.		Dwór	Nr 4	ok. 1910	

b.		Bud. gosp.	Nr 4	ok. 1920		
c.		Obora I	Nr 4	ok. 1920		
d.		Obora II	Nr 4	1920-25		
2.	STRÓŻA	Dom mieszk.	Nr 1	XIX\XX		
1.	TARCHALICE	Kościół fil., d. Dom Ludowy		ok. 1880		
2.	TARCHALICE	D. cmentarz ewang.	na pn.-wsch. od wsi	2 poł. XIX		Karta
a.		Dzwonnica		p. XX		
3.	TARCHALICE	Dom mieszk. ze sklepem		XIX\XX		
4.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 4	ok. 1900		
5.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 5	XIX\XX		
a.		Obora	Nr 5	k. XIX		
6.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 6	1898		
7.	TARCHALICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 8	p. XX		
8.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 14	XIX\XX		
9.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 17	p. XX		
10.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 19	p. XX		
11.	TARCHALICE	Zespół dwu stodół	Nr 21	k. XIX		
12.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 23(?)	k. XIX		
13.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 24	ok. 1910		

14.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 25	1904		
15.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 27	k. XIX		
16.	TARCHALICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 29	XIXXX		
17.	TARCHALICE	Dom mieszk., ob. Ośrodek Kolonijny	Nr 31	ok. 1925		
18.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 45	k. XIX, p. XX		
19.	TARCHALICE	Dom mieszk.	Nr 46	2 poł. XIX		
a.		Bud. gosp.	Nr 46	k. XIX		
20.	TARCHALICE	Dom mieszk.	koło nr 49	p. XX		
21.	TARCHALICE	Stodola	Leśnictwo	p. XX		
1.	USKORZ MAŁA	D. cmentarz ewang.	na wsch. krańcu wsi	2 poł. XIX		Karta
2.	USKORZ MAŁY	Dom mieszk.	Nr 7	p. XX		
3.	USKORZ MAŁY	Dom mieszk.	Nr 8	p. XX		
4.	USKORZ MAŁY	Stodola	naprzeciw nr 15	2 poł. XIX		
5.	USKORZ MAŁY	Dom mieszk.	Nr 20	ok. 1860		
a.		Obora	Nr 20	1860		
6.	USKORZ MAŁY	Stodola	naprzeciw nr 20	XIXXX		
1.	USKORZ WIELKI	Park dworski		k. XIX	438\W z dn. 13.04.79	
2.	USKORZ WIELKI	Dom mieszk.	Nr 9	1880-90		

3.	USKORZ WIELKI	Willa	Nr 12	ok. 1910	
4.	USKORZ WIELKI	Dom mieszk.	Nr 13	ok. 1880, p. XX	
a.		Obora	Nr 13	ok. 1890	
5.	USKORZ WIELKI	Dom mieszk.	Nr 17	1880-90, p. XX	
1.	WARZĘGOWO	Zespół kościelny:			
a.		Kościół fil. św. Wojciecha		k. XIX	
b.		Brama kościelna		k. XIX, XX	
c.		D. cmentarz ewang.		XVI	Karta
2.	WARZĘGOWO	Zespół pałacowo-fołwarczny:			
a.		Pałac, ob. dom mieszk.	Nr 35	1 poł. XIX, XX	
b.		Oficyna mieszk.-gosp.	Nr 34	p. XX	
c.		Bud. gosp.	Nr 34	p. XX	
d.		Obora	Nr 34	p. XX	
e.		Chlew		k. XIX	
f.		Park pałacowy			
3.	WARZĘGOWO	Szkola podstawowa, d. plebania		1900	
4.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 2	ok. 1900	
a.		Obora	Nr 2	p. XX	
5.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 4	ok. 1915	
6.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1910	

7.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 7	p. XX	
8.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 11	XIXXX	
9.	WARZĘGOWO	Dom mieszk. -gosp.	Nr 12	ok. 1900	
10.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 17	poł. XIX	
11.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 25	ok. 1870	
12.	WARZĘGOWO	Dom mieszk.	Nr 29	ok. 1900	
1.	WODNICA	Dom mieszk.	Nr 8	1909	
1.	WRZOSY	Świetlica wiejska		ok. 1920	
2.	WRZOSY	Dom mieszk.	Nr 4	1928	
3.	WRZOSY	Dom mieszk.	Nr 13	ok. 1920	
4.	WRZOSY	Dom mieszk.	Nr 14	p. XX	
5.	WRZOSY	Dom mieszk., ob. Nadleśnictwo	Nr 17	ok. 1925	
1.	ZAGÓRZYCE	Kaplica mszalna		ok. 1920	
2.	ZAGÓRZYCE	Cmentarz poewang.	na zach. od wsi	2 poł. XIX	Karta
3.	ZAGÓRZYCE	Stodoła	Nr 2	p. XX	
4.	ZAGÓRZYCE	Dom mieszk.	Nr 6	ok. 1870	
5.	ZAGÓRZYCE	Dom mieszk.	Nr 11	ok. 1880	
a.		Stodoła	Nr 11	ok. 1920	

6.	ZAGÓRZYCE	Zespół mieszk.-gosp.:	Nr 12			
a.		Dom mieszk.	Nr 12	ok. 1880		
b.		Bud. gosp. I	Nr 12	ok. 1880		
c.		Bud. gosp. II	Nr 12	k. XIX		
d.		Stodoła	Nr 12	p. XX		
7.	ZAGÓRZYCE	Zespół mieszk.-gosp.:	Nr 16			
a.		Dom mieszk.	Nr 16	ok. 1880		
b.		Bud. gosp. I	Nr 16	ok. 1880		
c.		Bud. gosp. II	Nr 16	XIXXX		
d.		Stodoła	Nr 16	ok. 1880		
8.	ZAGÓRZYCE	Dom mieszk.	Nr 19	ok. 1880		
9.	ZAGÓRZYCE	Dom mieszk.	Nr 22	ok. 1906		

MIASTO WOŁÓW

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków	Karta ewid.
1.	WOŁÓW	Miasto			419 z dn. 12.02.56	
2.	WOŁÓW	Mury miejskie		XIV-XV	323 z dn. 10.10.56 (brak RZ); 1191 z dn. 10.12.64	Biała (s) Zielona
3.	WOŁÓW	Kościół ewang. ob. pom. św. Wawrzynca	ul. ks. F. Bosaka (d. Buczka)	ok. 1400, 1701-11	699 z dn. 17.05.60	Biała (s) Zielona
4.	WOŁÓW	Zespół kościelny:	ul. Kollątaja 2			
a.		Kościół par. św. Karola Boromeusza	ul. Kollątaja 2	1712-26	1190 z dn. 10.12.64	Biała (s) Zielona

b.		Klasztor karmelitów, ob. plebania	ul. Kolałajaja 2	XVIII, XIX	600\W z dn. 19.12.87	Biała (s) Zielona
5.	WOŁÓW	Zespół cmentarny:				
a.		Kaplica cmentarna św. Krzyża, ob. kościół prawosł. pw. Opieki NMP	ul. Piłsudskiego (d. Fornalskiej)	XVIII-XIX	506\W z dn. 5.07.83	Biała (s) Zielona
b.		Kaplica grobowa rodziny Kunze	ul. Piłsudskiego	ok. 1886		Biała (s)
c.		Cmentarz kat.	ul. Piłsudskiego	pol. XVII	511\W z dn. 28.09.83	Karta
6.	WOŁÓW	Zespół cmentarny – Gancarz:	ul. Parkowa	ok. 1920	512\W z dn. 24.10.83	Karta
a.		Cmentarz	ul. Parkowa	ok. 1920	512\W z dn. 24.10.83	Karta
b.		Bud. bramny	ul. Parkowa	ok. 1920	512\W z dn. 24.10.83	Biała
c.		Ogrodzenie	ul. Parkowa	ok. 1920	512\W z dn. 24.10.83	
7.	WOŁÓW	D. cmentarz ewang., ob. skwer	ul. Piłsudskiego \ ul. Wojska Polskiego	XVII-XVIII		Karta
8.	WOŁÓW	Cmentarz komunalny	ul. Rawicka	2 pol. XIX		Karta
9.	WOŁÓW	Zespół klasztorny ss. benedyktynek:	ul. Poznańska 13			
a.		Kaplica zakonna	ul. Poznańska 13	p. XX		
b.		Dom mieszk., ob. klasztor	ul. Poznańska 13	p. XX		
c.		Oficyna mieszk., ob. klasztor	ul. Poznańska 13	k. XIX		
10.	WOŁÓW	Zespół dworca kolejowego:	ul. Kolejowa			
a.		Bud. dworca	ul. Kolejowa	p. XX		
b.		2 wiaty peronowe	ul. Kolejowa	p. XX		
c.		Bud. WC	ul. Kolejowa	p. XX		

d.	WOŁÓW	Wieża ciśnień	ul. Kolejowa	ok. 1910	Biała
11.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 3\1 (d. Armii Czerwonej)	ok. 1920	
12.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 6	ok. 1920	
13.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 7	p. XX	
14.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 8	1924	
15.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 9	p. XX	
16.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 10	ok. 1920	
17.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 12	ok. 1920	
18.	WOŁÓW	Willa	ul. Armii Krajowej 14	ok. 1910	
19.	WOŁÓW	Willa	ul. Biała Góra 1	k. XIX, XX	Biała (s)
20.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Biała Góra 3	XIX\XX	Biała (s)
21.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Biała Góra 5	XIX\XX	Biała (s)
22.	WOŁÓW	Willa	ul. Biała Góra 7	p. XX	Biała (s)
23.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. ks. F. Bosaka 2 (d. Buczka)	XIX\XX	
24.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. ks. F. Bosaka 11	k. XIX	
25.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. ks. F. Bosaka 17	p. XX	
26.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. ks. F. Bosaka 21	2 poł. XIX	
27.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Browarna 3	p. XX	
28.	WOŁÓW	Domek mieszk.	ul. Browarna 3 (od ul. Skarbowej)	p. XX	
29.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Chopina 1	ok. 1910	

30.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. szkoła	ul. Chopina 2	k. XIX		
31.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Chopina 4	XIXXX		Biała (s)
32.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Chopina 5	p. XX		
33.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Chopina 19	ok. 1910		Biała (s)
34.	WOŁÓW	D. zespół dworski:	ul. Garwolska 2			
a.		Obora, ob. magazyn I	ul. Garwolska 2	k. XIX		
b.		Obora, ob. magazyn I	ul. Garwolska 2	1896		
c.		Altana	ul. Garwolska 2	ok. 1910		
d.		Park dworski	ul. Garwolska/ ul. Rawicka	2 poł. XIX		
35.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Inwalidów Wojennych 2	poł. XIX, p. XX		
36.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Inwalidów Wojennych 3	p. XX		
37.	WOŁÓW	Willa	ul. Inwalidów Wojennych 7	p. XX		Biała (s)
38.	WOŁÓW	Willa, ob. internat LO im. Kopernika	ul. Inwalidów Wojennych 10	2 poł. XIX		
39.	WOŁÓW	Willa, ob. ZOZ	ul. Inwalidów Wojennych 13	ok. 1920		♦
40.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Inwalidów Wojennych 19	poł. XIX		
41.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Inwalidów Wojennych 20	XIXXX		
42.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Inwalidów Wojennych 21	poł. XIX, p. XX		
a.		Bud. gosp.	ul. Inwalidów Wojennych 21	poł. XIX, p. XX		
43.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Inwalidów Wojennych 22	p. XX		
44.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Inwalidów Wojennych 24	p. XX		

45.	WOŁÓW	Zespół Szpitala Miejskiego:	ul. Inwalidów Wojennych 26		
a.		Bud. szpitala	ul. Inwalidów Wojennych 26	ok. 1920	
b.		Bud. przychodni	ul. Inwalidów Wojennych 26	ok. 1920	
46.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Kapielowa 4	p. XX	
47.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Kapielowa 13	p. XX	
48.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 3	k. XIX	
49.	WOŁÓW	Zespół Liceum Ogólnokształcące-go im. Kopernika:	ul. Kottłajka 2		
a.		Bud. LO	ul. Kottłajka 2	XIX\XX	
b.		Sala gimnastyczna	ul. Kottłajka 2	k. XIX	
50.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Komuny Paryskiej 1	k. XIX, p. XX	
51.	WOŁÓW	Willa	ul. Komuny Paryskiej 11	k. XIX	
52.	WOŁÓW	Willa	ul. Komuny Paryskiej 14	k. XIX	
53.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Komuny Paryskiej 26	2 poł. XIX	
54.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Komuny Paryskiej 30	XIX\XX	
55.	WOŁÓW	Willa	ul. Komuny Paryskiej 31	1907	Biała (s)
56.	WOŁÓW	Willa	ul. Komuny Paryskiej 34	p. XX	
57.	WOŁÓW	Willa	ul. Komuny Paryskiej 36	1900-10	Biała (s)
58.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Komuny Paryskiej 40	k. XIX	Biała (s)
59.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Komuny Paryskiej 46	1907	Biała (s)

60.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Korzeniowskiego 5	ok. 1910		Biała (s)
61.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Korzeniowskiego 10	ok. 1910		
62.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Kosymierów Polskich 5	ok. 1910		
63.	WOŁÓW	Wolowska Spółdz. Pracy, d. koszary.	ul. Koszarowa 1-3	pol. XIX, p. XX		
a.		Bud. gosp.	ul. Koszarowa 1-3	k. XIX		Biała (s)
64.	WOŁÓW	Willa	ul. Kościuszki 3	1908		
65.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 11	p. XX		
66.	WOŁÓW	Zespół Szkół Rolniczych:	ul. Kościuszki			
a.		Dom mieszk.	ul. Kościuszki (przy bramie głównej)	ok. 1920		
b.		Bud. szkolny	ul. Kościuszki	ok. 1920		
c.		Internat nr 3 i sala gimnastyczna	ul. Kościuszki	ok. 1920		
d.		Dom mieszk. I	ul. Kościuszki	ok. 1920		
e.		Dom mieszk. II	ul. Kościuszki	ok. 1920		
f.		Dom mieszk. III	ul. Kościuszki	ok. 1920		
g.		Pralnia	ul. Kościuszki	ok. 1920		
h.		Brama wjazdowa	ul. Kościuszki	ok. 1920		
67.	WOŁÓW	Willa	ul. Krótka 4	p. XX		
68.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Krzywy Wołów 8	k. XIX		
69.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Krzywy Wołów 10	k. XIX		
70.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Krzywy Wołów 11	p. XX		

a.		Stodola	ul. Krzywy Wołów 11	ok. 1890		
71.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Krzywy Wołów 18	1910		
72.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Krzywy Wołów 20	1911		
73.	WOŁÓW	Willa	ul. Leśna 9 (d. Marksa)	p. XX		
74.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Leśna 12	p. XX		
75.	WOŁÓW	Willa	ul. Leśna 13	p. XX		
76.	WOŁÓW	Park (relikt)	ul. Leśna – ul. Kościuszki			
77.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 2	ok. 1920		
78.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 3	p. XX		Biała (s)
79.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 4	p. XX		
80.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 5	p. XX		Biała (s)
81.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 7	p. XX		
82.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 11	p. XX		Biała (s)
83.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 12	p. XX		Biała (s)
84.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 14	p. XX		Biała (s)
85.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Lipowa 19	1910-20		
86.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Listopadowa 6	p. XX		Biała (s)
87.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Listopadowa 8	XIX\XX		Biała (s)
88.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ludowa 4	2 poł. XIX		
89.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ludowa 6	1903		Biała

90	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ludowa 18	p. XX		
91.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ludowa 23	p. XX		
92.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ludowa 25	ok. 1910		
93.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ludowa 27	ok. 1870		
94.	WOŁÓW	D. młyn	ul. Ludowa	p. XX		
95.	WOŁÓW	Willa	ul. Mickiewicza 2	1910		
96.	WOŁÓW	Willa	ul. Mickiewicza 4/6	1920		
97.	WOŁÓW	Willa	ul. Mickiewicza 8	1910		
98.	WOŁÓW	Willa	ul. Mickiewicza 10	p. XX		
99.	WOŁÓW	Willa	Al. Niepodległości 9 (d. Świerczewskiego)	1910-15		
100.	WOŁÓW	Willa	Al. Niepodległości 10	ok. 1920		
101.	WOŁÓW	Willa	Al. Niepodległości 15	ok. 1910		
102.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Al. Niepodległości 23	XIXXX		
103.	WOŁÓW	Willa	Al. Niepodległości 30	ok. 1920		
104.	WOŁÓW	Willa	Al. Niepodległości 34	p. XX		
105.	WOŁÓW	Willa	Al. Niepodległości 36	p. XX		
a.		Altana	Al. Niepodległości 36	p. XX		
b.		Oficyna, ob. garaż	Al. Niepodległości 36	p. XX		
106.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Al. Obrońców Lwowa 1 (d. Gomułki)	p. XX		
107.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Al. Obrońców Lwowa 3	k. XIX, p. XX		

108.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 4	k. XIX		
109.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 6	k. XIX		Biała (s)
110.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 7	k. XIX		Biała (s)
111.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 8	ok. 1880		
112.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 9	XIX/XX		Biała (s)
113.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 11	k. XIX		
114.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 12	k. XIX, XX		
115.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 13	p. XX		
116.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 13 a	p. XX		
117.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 15	p. XX		
118.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 16	k. XIX		
119.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 17	ok. 1890		
120.	WOŁÓW	Dom miesz.	Al. Obrońców Lwowa 18	2 poł. XIX		
121.	WOŁÓW	Willa	Al. Obrońców Lwowa 20	k. XIX		Biała (s)
122.	WOŁÓW	Dom miesz. z piekarnią	Al. Obrońców Lwowa 20	1908		Biała (s)
123.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Oliwna Góra 6	p. XX		
124.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Oliwna Góra 8	1906		
125.	WOŁÓW	Zamek	pl. Piastowski 2	XV/XXVI, ok. 1580	698 z dn. 17.05.60	Zielona
126.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Piastów Śląskich 1 (d. H. Sawickiej)	p. XX		
127.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Piastów Śląskich 2	1 poł. XIX, XX		Biała (s)
128.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Piastów Śląskich 4	1 poł. XIX, XX		Biała (s)

129.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 5	1 poł. XIX, p. XX		
130.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 6	1 poł. XIX, p. XX	Biała (s)	
131.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 7	1 poł. XIX, p. XX	Biała (s)	
132.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 8	1 poł. XIX, XIX\XX	Biała (s)	
133.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 9	1 poł. XIX, ok. 1930	Biała (s)	
134.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 10	1 poł. XIX, p. XX	Biała (s)	
135.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 11	1 poł. XIX, ok. 1930	Biała (s)	
136.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 12	1 poł. XIX, ok. 1870, ok. 1920	Biała (s)	
137.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 14	1 poł. XIX, ok. 1870	Biała (s)	
138.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 16	1 poł. XIX, ok. 1930	Biała (s)	
139.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 18	1 poł. XIX, XX	Biała (s)	
140.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 20	1 poł. XIX, k. XIX	Biała (s)	
141.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 24	1 poł. XIX, ok. 1870	Biała (s)	
142.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 26	1 poł. XIX, k. XIX	Biała (s)	
143.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piastów Śląskich 28	1 poł. XIX, p. XX	Biała (s)	
144.	WOŁÓW	Willa	ul. Piłsudskiego 5 (d. Fornalskiej)	ok. 1910	Biała (s)	
145.	WOŁÓW	Willa	ul. Piłsudskiego 13	p. XX	Biała (s)	
146.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 16	ok. 1915		
147.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 17	p. XX		
148.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 19	p. XX	Biała (s)	

149.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 20	1909			Biała (s)
150.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 21	k. XIX			Biała (s)
151.	WOŁÓW	Zespół pałacowy:	ul. Piłsudskiego 23				
a.		Pałac	ul. Piłsudskiego 23		677\W z dn. 25.02.93		
b.		Ogród drzewny	ul. Piłsudskiego 23	2 poł. XVIII, XIX	677\W z dn. 25.02.93		
152.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 23 a	ok. 1895			
153.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 25 (27?)	k. XIX			Biała (s)
154.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Piłsudskiego 28	k. XIX			
155.	WOŁÓW	Bud. biurowy GS	ul. Piłsudskiego 34 a	ok. 1910			
a.		Brama wjazdowa	ul. Piłsudskiego 34 a	ok. 1890			
b.		Komin	ul. Piłsudskiego 34 a	ok. 1890			
156.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. Stacja San.-Epid.	ul. Piłsudskiego 36	ok. 1880			Biała (s)
157.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śląskich 3	ok. 1915			
158.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Poznańska 10	p. XX			Biała (s)
159.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Poznańska 12	k. XIX			
160.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Poznańska 14	1912			Biała (s)
161.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Poznańska 16	1907			Biała (s)
162.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Poznańska 17	k. XIX			Biała (s)
163.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Poznańska 27	k. XIX			Biała (s)

164.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Przechodnia 1	k. XIX		
165.	WOŁÓW	Paszarnia	ul. Przechodnia	k. XIX		
166.	WOŁÓW	Sąd	ul. Reja 5	ok. 1880		
167.	WOŁÓW	Ratusz	Rynek - Ratusz	2 poł. XVIII	324 z dn. 10.10.56 (brak RZ); 401 z dn. 24.11.56	Zielona
a.		Bud. wagi miejskiej	Rynek - Ratusz	k. XVIII	401 z dn. 24.11.56	
168.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 5	1 poł. XIX		Biała (s) Zielona
169.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 6	1 poł. XIX		Biała (s)
170.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 7	1 poł. XIX		Biała (s)
171.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 11	1 poł. XIX		Biała (s)
172.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 12	1 poł. XIX, p. XX		Biała (s)
173.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 13	1 poł. XIX, ok. 1880		Biała (s)
174.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 14	1 poł. XIX		Biała (s)
175.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 18	1 poł. XIX, p. XX		Biała (s)
176.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 19	1 poł. XIX, XX		Biała (s)
177.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 20	1 poł. XIX, p. XX		
178.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 21 \\ róg ul. Reja 2	1 poł. XIX, XX		
179.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 22	1 poł. XIX, p. XX		
180.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 23	1 poł. XIX, XX		
181.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 24	1 poł. XIX, 1920-30		

182.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 25	I poł. XIX, p. XX		
183.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. bank	Rynek 26 (w RZ omyłkowo nr 27)	XVIII, 1 poł. XIX	1779 z dn. 11.07.66	Zielona
184.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 30	I poł. XIX, p. XX		Biała (s)
185.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 30 a	1911		
186.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Rynek 31	I poł. XIX, XX		Biała (s)
187.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Rzemieśnicza 5	ok. 1880, p. XX		
188.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Rzemieśnicza 7	ok. 1880, p. XX		
189.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 3 (d. Bieruta)	k. XIX		
190.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 4	ok. 1920		
191.	WOŁÓW	Dom Ludowy, ob. Wołowski Ośrodek Kultury	ul. Sikorskiego 6	ok. 1910		
192.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 7	p. XX		
193.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 12	p. XX		
194.	WOŁÓW	Lecznica dla Zwierząt	ul. Skłodowskiej-Curie	XIX\XX		
195.	WOŁÓW	Bank	pl. Sobieskiego 6	p. XX		
196.	WOŁÓW	Dom mieszk.	pl. Sobieskiego 10	p. XX		
197.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Pl. Szkolny 1	k. XIX, XX		Biała (s) Zielona
198.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. biura PKS	Pl. Szkolny 2	XIX\XX		Zielona
199.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. Urząd Miasta i Gminy	Pl. Szkolny 3	XIX, XX		
200.	WOŁÓW	Dom mieszk.	Pl. Szkolny 4	2 poł. XVIII, poł. XIX		Zielona

201.	WOŁÓW	Willa	ul. Ścinawska 4	1913			Biała (s)
202.	WOŁÓW	Willa	ul. Ścinawska 6	XIXXX, ok. 1910			Biała (s)
203.	WOŁÓW	Willa	ul. Ścinawska 8	k. XIX			
204.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ścinawska 10	k. XIX			Biała (s)
205.	WOŁÓW	Willa	ul. Ścinawska 14	ok. 1910			Biała (s)
206.	WOŁÓW	Willa	ul. Ścinawska 16	1916			
207.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Ścinawska 22	p. XX			
208.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Trzebnicka 7 (d. Kosmonautów)	ok. 1910			
209.	WOŁÓW	Willa	ul. Trzebnicka 10	ok. 1910			
210.	WOŁÓW	Willa	ul. Trzebnicka 12	ok. 1920			
211.	WOŁÓW	Magazyn	ul. Trzebnicka\	ok. 1915			
212.	WOŁÓW	Willa	ul. Skłodowskiej-Curie	ok. 1907			
213.	WOŁÓW	Bud. rzeźni, ob. Zakład Wod.-Kan.	ul. Ubojowa	ok. 1912			
214.	WOŁÓW	Wieża ciśnień	ul. Ubojowa	1912			
215.	WOŁÓW	Dom mieszk. z warsztatem	ul. Waszyngtona 1	1910-15			
216.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wiejska 3	poł. XIX			
217.	WOŁÓW	Dom mieszk. -gosp.	ul. Wiejska 8	k. XIX			
218.	WOŁÓW	Zakład Karny	ul. Więzienna 6	p. XX			
219.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Więzienna 8	p. XX			
220.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Więzienna 10	p. XX			

221.	WOŁÓW	Willa	ul. Wileńska 6 (d. Engelsa)	1910-15	
222.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 13	p. XX	
223.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 17	k. XIX	
224.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 21	p. XX	
225.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 23	p. XX	
226.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 25	p. XX	
227.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 27	1909	
228.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 29	p. XX	
229.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 31	p. XX	
230.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 32	p. XX	
231.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 34	1913	
232.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 35	p. XX	
233.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wileńska 36	p. XX	4
234.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wisniowa 2	p. XX	
235.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wisniowa 4	p. XX	
236.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Witosa 3 (d. Stalingradzka)	p. XX	
237.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Witosa 5	ok. 1920	
238.	WOŁÓW	Poczt.	ul. Wojska Polskiego	1937	
239.	WOŁÓW	Dom miesz.	ul. Wojska Polskiego 1	1906	
240.	WOŁÓW	Willa	ul. Wojska Polskiego 4	XIX/XX	Biała (s)

241.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 8	p. XX	
a.		Magazyn	ul. Wojska Polskiego 8	ok. 1920	
242.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. Przychodnia Lekarska	ul. Wojska Polskiego 9	XIX\XX	
243.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. Komitet Osiedlowy nr 2	ul. Wojska Polskiego 12	p. XX	
244.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 13	XIX\XX	
245.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 15	XIX\XX	Biała (s)
246.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 16	XIX\XX	
247.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 17	pol. XIX	Biała (s)
248.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 19	p. XX	Biała (s)
249.	WOŁÓW	Willa	ul. Wojska Polskiego 23	p. XX	Biała (s)
250.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 24	p. XX	Biała (s)
251.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 26	k. XIX	
252.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 28	1909	Biała (s)
a.		Altana	ul. Wojska Polskiego 28	p. XX	
253.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 29	p. XX	
254.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 31	k. XIX	
255.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 32	p. XX	
256.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 40	p. XX	
a.		Oficynka	ul. Wojska Polskiego 40	p. XX	
257.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 2	I poł. XIX	Biała (s)

258.	WOŁÓW	Dom mieszk., ob. hotel „Odra”	ul. Wrocławska 3	XIXXX		Zielona Biała (s)
259.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 4	p. XX		Biała (s)
260.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 6	1 poł. XIX		Biała (s)
261.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 8	1 poł. XIX		Biała (s)
262.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 10	XIXXX		
263.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 12	2 poł. XIX		
264.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 14	poł. XIX		
265.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 17	2 poł. XIX		
266.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 18	XIXXX		Biała (s)
267.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 20	XVIII\XIX, XIX\XX		Biała (s) Zielona
268.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 22	k. XIX		Biała (s)
269.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Zielona Góra 2			
270.	WOŁÓW	Willa	ul. Zielona Góra 3	XIX\XX		
271.	WOŁÓW	Willa	ul. Zielona Góra 4	p. XX		Biała (s)
272.	WOŁÓW	Willa	ul. Zielona Góra 6	XIX\XX		Biała (s)
a.		Oficyna	ul. Zielona Góra 6	XIX\XX		Biała (s)
273.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Zwycięstwa 13	XIX\XX		
274.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Zwycięstwa 15	k. XIX, p. XX		
275.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Zwycięstwa 17	k. XIX		
276.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Zwycięstwa 19	2 poł. XIX, XX		
277.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Zwycięstwa 21	XIX\XX		
278.	WOŁÓW	Dom mieszk.	ul. Zwycięstwa 23	XIX\XX, p. XX		

Załącznik 4. Wykaz zabytków ruchomych z terenu Gminy, wojewódzkiej ewidencji zabytków .

Lp.	Miejscowość	Gmina	Adres	Obiekt	Rejestr zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi
1	Biskupice	Wołów	Kapliczka przydrożna	Kapliczka przydrożna			
2	Krzydlina Mała	Wołów	Kościół św. Michała Archanioła	Wyposażenie , portal			
3	Krzydlina Mała	Wołów	Droga przy kościele	Rzeźba św. Jana Nepomucena			
4	Krzydlina Mała	Wołów	Kaplica cmentarna				
5	Krzydlina Mała	Wołów	Kościół św. Marii Magdaleny	Wyposażenie, detale architektoniczne			
6	Krzydlina Mała	Wołów	Kaplica przydrożna				
7	Lubiąż	Wołów	Kościół par. św. Walentego	Wyposażenie, wystrój Ornaty, dalmatyka	424/1-76 519/1-12 nowy numer: 526/424/1-76; 527/519/1-12	31-01-1981 29-07-1988	Część wyposażenia ujęta tylko w ewidencji *
8	Lubiąż	Wołów	Cmentarz par.	Nagrobki			
9	Lubiąż	Wołów	Cmentarz ewang.	Nagrobki			

Lp.	Miejscowość	Gmina		Obiekt	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi
10	Lubiąż	Wołów	Zespół pocysterski i kościół p. w. Wniebowzięcia NMP	Wystrój, Wyposażenie, detale architektoniczne	157 105-139 378/1-5 548 nowy numer: 528/105-544/139 538/378/1-5 533/548 563/157	1950 1971-1977 1977 1988	Część wyposażenia ujęta tylko w ewidencji
11	Lubiąż	Wołów	Kaplica św. Jana Nepomucena				
12	Lubiąż	Wołów	Zespół Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	Wyposażenie , detale architektoniczne			
13	Łososiwice	Wołów	Kościół św. Jadwigi	Wyposażenie	512/1-41 nowy numer: 518/512/1-41	1985	
14	Milicz	Wołów	Pałac	Detal architektoniczny			
15	Moczydlnica Dworska	Wołów	D. cmentarz ewang.	Nagrobki			
16	Mojeńce	Wołów	Kościół MB Różańcowej	Wyposażenie , wystrój	514/1-25 nowy numer: 520/514/1-23	1985	
17	Mojeńce	Wołów	Dwór	Wystrój ,detale architektoniczne	515/1-3 nowy numer: 521/515/1-3	1985	Część wyposażenia ujęta tylko w ewidencji
18	Naborów	Wołów	Kościół fil. p. w. św. Anny	Wyposażenie			

Lp.	Miejscowość	Gmina	Adres	Obiekt	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi
19	Nieszkowice	Wołów	Pałac	Detal architektoniczny			
20	Pelczyn	Wołów	Kościół św. Teresy	Wyposażenie, wystrój, detale architektoniczne, krzyż i nagrobek	500 nowy numer: 517/500	05-11-1984	
21	Pelczyn	Wołów	D. cmentarz ewang.	Nagrobki			
22	Rudno	Wołów	Kaplica mszalna	Świeczniki			
23	Sławowice	Wołów	D. cmentarz ewang.	Nagrobki			
24	Stary Wołów	Wołów	Cerkiew św. Dymitra, D. cmentarz ewang.	Wyposażenie Nagrobki			
25	Stary Wołów	Wołów	Pałac	Detale architektoniczne			
26	Stobno	Wołów	Kościół św. Mikołaja	Wyposażenie, wystrój, detale architekt., nagrobki i kapliczki przy kościele, krzyż nagrobny, kolumna przed kościołem	513/1-38 nowy numer: 519/513/1-38	09-05-1985	Część wyposażenia ujęta tylko w ewidencji
27	Stobno	Wołów	Rzeźba św. Jana Nepomucena	Rzeźba św. Jana Nepomucena			

Lp.	Miejscowość	Gmina	Adres	Obiekt	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi
28	Stobno	Wołów	Kapliczki przydrożne	Kapliczki przydrożne			
29	Warzęgowo	Wołów	Kościół fil. św. Wojciecha	Elementy wyposażenia			
30	Wołów	Wołów	Kościół św. K. Boromeusza	Wyposażenie, wystrój			
31	Wołów	Wołów	Kościół św. Wawrzyńca	Wyposażenie, wystrój, detale architektoniczne	499 nowy numer: 525/499	05-11-1984	Część wyposażenia ujęta tylko w ewidencji
32	Wołów	Wołów	Cmentarz- Gancarz	Krzyże nagrobne i nagrobki			
33	Wołów	Wołów	Zamek- pl. Piastowski	Detale architektoniczne, cokół ogrodzenia			
34	Wołów	Wołów	Pl. Piastowski przed zamkiem	Rzeźba Maryjna	145 nowy numer: 522/145	21-03-1950	•
35	Wołów	Wołów	Kamienica, ul. Piłsudskiego 20	Detale architektoniczne			
36	Wołów	Wołów	Ratusz	Detale architektoniczne			

**Załącznik 5. Wykaz zabytków archeologicznych z terenu gminy Wołów, wpisanych do rejestru zabytków,
stan na dzień 07-06-2005 r..**

I.p.	miejsowość	Nr rejestru	Data wpisu	Stanowisko; chronologia/kultura	Nr A.Z.P., uwagi
Gmina Wołów					
1.	Gliniany	377/Arch/1968	20.05.1968	cmentarzysko; wczesne średniowiecze	18/59/75-23
2.	Gliniany	502/Arch/1970		osada;	3/1/76-23, Stan. Z
3.	Kretowice	78/Arch/1964	06.11.1964	grodzisko; kultura łużycka i wczesne średniowiecze	74-24
4.	Krzydlina Mała	364/Arch/1968	11.05.1968	osada; kultura łużycka	5/30/75-24
5.	Krzydlina Mała	1256/691/1992	07.03.1992	osada; wielokulturowa (od epoki kamienia po średniowiecze)	10/34/75-24
6.	Krzydlina Mała	1289/724/1993	22.01.1993	osada; kultura łużycka, średniowiecze	11/35/75-24
7.	Lubiąż	503/Arch/1970	09.12.1970	osada; epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze	10/29/76-23 stan. 1 wg decyzji
8.	Lubiąż	504/Arch/1970	09.12.1970	osada; kultura łużycka	4/23/76-23 stan. 3 wg decyzji
9.	Lubiąż	501/Arch/1970	09.12.1970	cmentarzysko; okres wpływów rzymskich	3/22/76-23 stan. 4 wg decyzji
10.	Lubiąż	570/Arch/1971	20.10.1970	cmentarzysko; kultura łużycka	1/21/76-23 stan. 6 wg decyzji
11.	Łososiowice/ Piotroniowice	365/Arch/1968	11.05.1968	cmentarzysko; kultura łużycka	1/71 75-25 w dec. „Piotroniowice”; administracyjnie, zgodnie z A.Z.P. - Łososiowice
12.	Mojęcice	330/Arch/1968	15.03.1968	cmentarzysko; kultura łużycka	9/58/75-24 stan. 1 wg decyzji
13.	Mojęcice	338/Arch/1968	15.03.1968	cmentarzysko; kultura łużycka	1/47/75-24 stan. 2 wg decyzji
14.	Mojęcice	373/Arch/1968	13.05.1968	osada; kultura łużycka	13/50/75-24 stan. 3 wg decyzji
15.	Mojęcice	337/Arch/1968	15.03.1968	osada; kultura łużycka i okres wpływów rzymskich	11/60/75-24
16.	Pawłuszewo	1190/625/1987	15.12.1987	osada; średniowieczna	4/113/73-26
17.	Piotroniowice	1286/721/1993	22.01.1993	cmentarzysko; kultura łużycka	36/232/75-25 stan. 2 wg decyz.
18.	Piotroniowice	144/Arch/1965	02.10.1965	osada; okres wpływów rzymskich	2/248/75-25

**Załącznik 5. Wykaz zabytków archeologicznych z terenu gminy Worow, wpisanych do rejestru zabytków,
stan na dzień 07-06-2005 r**

19.	Prawików	851/Arch/1977	22.12.1988	osada; neolit, kultura łużycka, okres wpływów rzymskich	12/96/76-23, Stan. I
20.	Prawików	852/Arch/1977	22.12.1977	osada; neolit, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze	13/97/76-23, Stan. C
21.	Prawików	853/Arch/1977	22.12.1977	osada; neolit, okres wpływów rzymskich	14/98/76-23, Stan. D
22.	Prawików	854/Arch/1977	22.12.1977	osada; okres wpływów rzymskich	3/90/76-23, Stan. E
23.	Prawików	855/Arch/1977	22.12.1977	osada; okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze	15/99/76-23, Stan. F
24.	Prawików	856/Arch/1977	27.12.1977	osada; okres lateński, wczesne średniowiecze	6/93/76-23, Stan. G
25.	Prawików	857/Arch/1977	27.12.1977	osada; kultura łużycka, wczesne średniowiecze	1/88/76-23, Stan. H
26.	Prawików	858/Arch/1977	27.12.1977	osada; neolit, kultura, wczesne średniowiecze	16/100/76-23, Stan. K
27.	Prawików	859/Arch/1977	27.12.1977	osada; kultura łużycka, wczesne średniowiecze	17/101/76-23, Stan. L
28.	Prawików	860/Arch/1977	27.12.1977	osada; kultura łużycka	18/102/76-23, Stan. M
29.	Prawików	861/Arch/1977	27.12.1977	osada; neolit, okres wpływów rzymskich	38/81/76-24, Stan. O
30.	Prawików	862/Arch/1977	27.12.1977	osada; kultura łużycka, okres lateński, wczesne średniowieczny	39/82/76-24, Stan. P
31.	Prawików	863/Arch/1977	27.12.1977	osada; kultura łużycka	20/104/76-23, Stan. S
32.	Prawików	850/Arch/1977	22.12.1997	osada; okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze	2/89/76-23, Stan. I
33.	Prawików	1285/720/1993	20.01.1993	osada; epoka kamienia, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, średniowiecze	43/86/76-24
34.	Prawików	1284/719/1993	20.01.1993	osada; epoka kamienia, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, pradzieje	50/93/76-24
35.	Prawików	1283/718/1993	20.01.1993	osada; epoka kamienia, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze	51/94/76-24
36.	Rataje	908/Arch/1980	15.01.1980	osada; kultura łużycka, okres wpływów rzymskich	12/33/76-24, Stan. A
37.	Stobno	1287/722/1993	20.01.1993	osada; kultura łużycka, wczesne średniowiecze, średniowiecze	12/71/76-24
38.	Stobno	1288/723/1993	22.01.1993	osada; wczesne średniowiecze, średniowiecze, pradzieje	16/75/76-24

**Załącznik 5. Wykaz zabytków archeologicznych z terenu gminy Wołów, wpisanych do rejestru zabytków,
stan na dzień 07-06-2005 r..**

39.	Tarchalice	309/Arch/1968	15.03.1968	osada produkcyjna (hutnicza), okres wpływów rzymskich	74-23, Stan. 1
40.	Uskorz Wielki	326/Arch/1969	07.05.1969	cmentarzysko; kultura łużycka	2/150/75-25
41.	Warzęgowo	155/Arch/1965	07.11.1965	osada; kultura łużycka	23/152/73-25, stan. 1 wg decyzji
42.	Warzęgowo	154/Arch/1965	07.11.1965	osada; kultura łużycka	2/136/73-26, Stan. 2
43.	Wodnica/Tarchalice	376/Arch/1968	23.05.1968	osada; kultura łużycka	5/85/74-23 w dec. „Wodnica”; administracyjnie, wg AZP - Tarchalice
44.	Wołów	566/Arch/1971	24.05.1971	cmentarzysko; kultura łużycka	53/53/75-25, Stan. 2
45.	Wołów	383/Arch/1968	26.06.1968	cmentarzysko; kultura łużycka	46/45/75-25, Stan. II
46.	Zagórzycze	876/Arch/1978	08.06.1978	osada; neolit, kultura łużycka	2/4675-24, Stan. A

Zabytki na terenie powiatu wołowskiego

Kościół filialny św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Polczynie z 2 poł. XVIII w., - XVIII w.

Kościół ewangelicki (obecnie cerkiew św. Dymitra) w Starym Wołowie z 1873 r.

Kościół parafialny św. Mikołaja w Stobnie z XV/XVI w., ok. 1660 r.

Wzór i zespół folwarczny w Mojeńcach z 1620 r., 2 poł. XVII w.

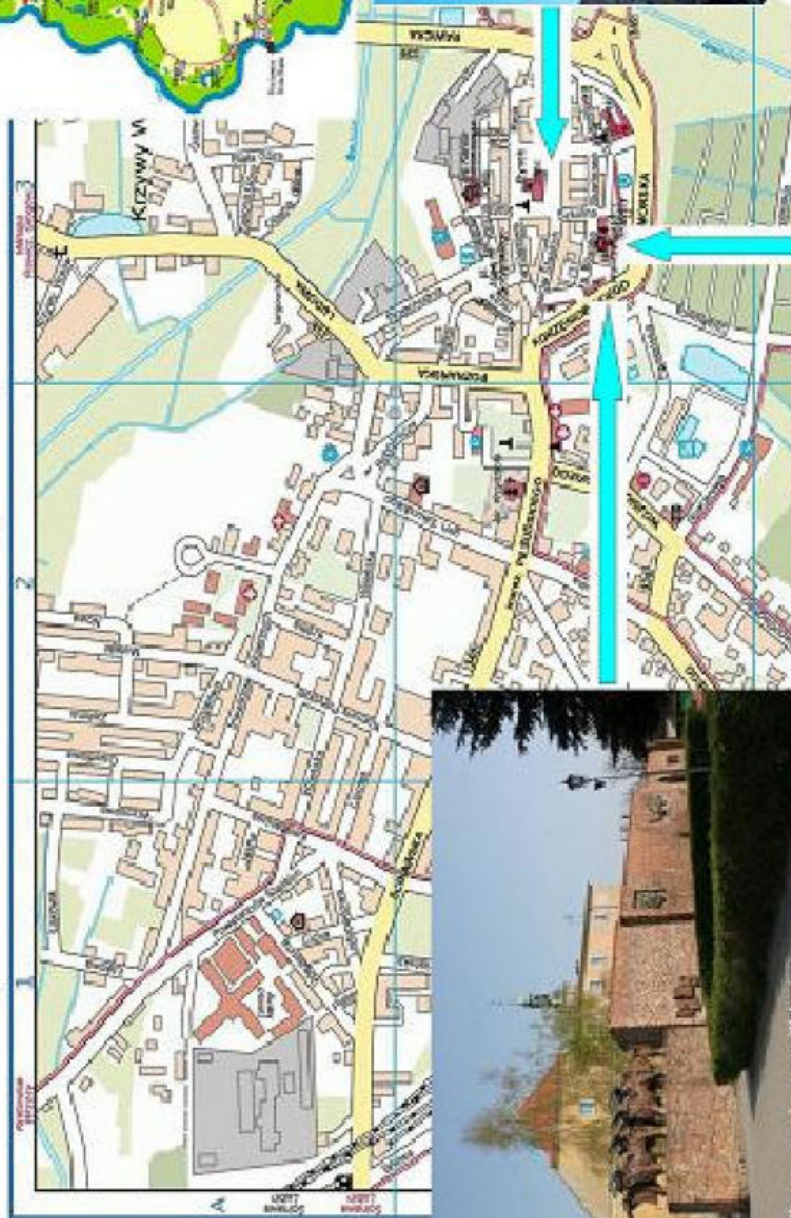
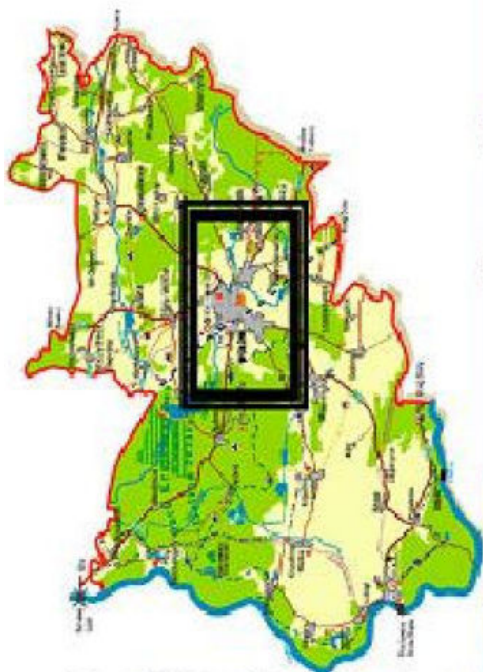
Wieża dawnego kościoła z XV w. i barokowa pieńbania z XVIII w., w Krzydlinie Małej.

Pocysterski zespół klasztorny w Lubiezu

Klasztor ss. Hotei Dams w Krzydlinie Małej (obecnie Dział Działek Działek) z ok. 1900 r.

Zabytki na terenie Gminy Wołów

Zabytkowe muzeum-obiekty w Wołowie

Kościół pow. kat. Wniebowzięcia w Wołowie

Zabytki na terenie Gminy Wołów cd.

Egzemplarze bieżące i z lat ubiegłych oraz załączniki można nabywać:

1) w punktach sprzedaży:

- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-64-74,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze, 58-506 Jelenia Góra, ul. Wiejska 29, tel. 0-75/764-72-99,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Legnicy, 59-220 Legnica, ul. F. Skarbka 3, tel. 0-76/856-08-00 w. 401,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Wałbrzychu, 58-300 Wałbrzych, ul. Słowackiego 23a–24, tel. 0-74/849-40-70,

2) w przypadku prenumeraty, na podstawie nadesłanego zamówienia w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu – Zakładzie Obsługi Urzędu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-62-02.

Zbiory Dziennika Urzędowego wraz ze skorowidzami wyłożone są do powszechnego wglądu w Bibliotece Urzędowej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław, tel. 0-71/340-62-54. Treść wydawanych dzienników dostępna jest w Internecie na stronie: <http://www.duw.pl//dzienn.htm>

Wydawca: Wojewoda Dolnośląski

Redakcja: Wydział Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego,

Redakcja Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-66-21

Skład, druk i rozpowszechnianie: Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu – Zakład Obsługi Urzędu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1

Dystrybucja: tel. 0-71/340-62-02

Tłoczono z polecenia Wojewody Dolnośląskiego
w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu – Zakładzie Obsługi Urzędu
50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1
